

Jätkusuutlik Hiiumaa: MTÜ Jääk ja Praak

„Jätkusuutlik Hiiumaa“ on artiklite sari, kus tutvustame UNESCO programmialal „Inimene ja biosfäär“ toimetavaid Hiiumaa ettevõtteid, kes majandavad saare hoiatud elukeskkonnas loodusega kooskõlas.

MTÜ Jääk ja Praak alustas tegevust seitse aastat tagasi. Oma toodetes kasutab MTÜ erinevate tööstuste ülejääke ja praaktoodangut.

Ettevõtmine sai alguse tänu husele. „Meil oli käsil üks kooliprojekt, kuhu kaasasime ka lapsevanemaid. Neile oli vaja meisterdada auhind ja see kuskile pakendada. Kuna vahendeid eriti polnud, otsustasime ise teha kinkekotid,“ rääkis MTÜ Jääk ja Praak juhatuse liige Helin Juhe.

Samal ajal oli Sotsiaalkindlustusametil teemaks lühi- ja pikaajalised kaitstud tööd psüühilise erivajadusega inimestele. „Meil käis mõte läbi, kas Hiiumaal on üldse mõtet sellega alustada, sest tegevused olid spetsiifilised ja Hiiumaal nii vähe inimesi, aga juhuse tahtel hakkasime koostööd tegema Jäägi ja Praagiga,“ ütles Hiiumaa Sotsiaalkeskuse hoolekandteenuste juht Tiia Laanejõe.

„See oli puhas juhus, et kokku saime. Sotsiaalkeskusel oli vajadus ja meil soov,“ rõõmustas Helin.

Päris kaitstud töö pakkumiseni MTÜ Jääk ja Praak ning Hiiumaa Sotsiaalkeskus jõudnud pole, küll on aga Sotsiaalkeskuse klientidel võimalus teha sihipärast tegevust, mis on neile väga oluline.

Helin ja Tiia kinnitasid, et ilma koostööta ilmselt Jääk ja Praak ei tegetseks. MTÜ tegutseb sotsiaalkeskuse ruumides ja loob selle klientidele võimaluse oma päevi sihipäraselt sisustada. Tiia sõnul ei ole nende tegevusjuhendajad turustajad ja neil on ainult hea meel, kui saavad inimestele tööd pakkuda, Jääk ja Praak suudab selle ära turustada ning vajalikud materjalid leida.

Meeletu areng

Seitsme aasta jooksul on Jäägi ja Praagi peamised tooted jäänud samaks ja endiselt tehakse kinkekotte, mille valmistamisest ettevõtmine alguse sai. Küll on aga tohutu arengu teinud meistrid, kes tooteid valmistavad. „Meie meistrid on praegu palju võimekamad, kui nad olid alustades. Üks meister lõi ka ise lahti kotimaterjali paberirullist, teine joonib ära, et õmbleja saaks paela peale panna, kolmas meister kortsutab paberi ja neljas voldib küljed – nad teevad oluliselt rohkem kui alustades, nende areng on suur,“ kiitis Helin. Tema ülesandeks on vaid kottide kokku õmblemine. Kottide lõppviimistluse teevad taas meistrid.

MTÜs Jääk ja Praak töötab tasu eest väikese koormusega hetkel kuus meistrit. Helini sõnul on nende roll ettevõtmises väga suur. Lisaks annavad oma panuse ka vabatahtlikud nii Sotsiaalkeskusest kui ka Pargi kodust ja nende juhendajad.

Iga Jäägi ja Praagi meister ning

vabatahtlik saab teha just seda, mis talle meeldib ja mis hästi välja tuleb. Helini sõnul on oluline, et nad tunneks eduelamust. „Kõik täidavad oma ülesandeid rõõmuga. Nad käivad kindlatel aegadel ja see ongi nende jaoks justkui töö käimine,“ rääkis Helin ja lisas, et meistrid teavad, mida ja miks nad teevad. Tema sõnul on neid meistreid, kellele meeldib teha koguaeg ühte kind-

Foto: Maria Mäeots

Foto: Kersti Teär

lat asja, mis tal hästi välja tuleb. On ka neid, kes täidavad iga kord erinevaid ülesandeid.

Jäägi ja Praagi meistritel meeldib väga oma toodangut poodides vaatamas käia. Helini sõnul annavad nad aeg-ajalt ka teada, kui kaup poes väheseks jääma hakkab: „Nende jaoks on see töö oluline ja meie püüame ettevõtmist elus hoida. Meil on nii äge meeskond ja hea koostöö omavahel.“

Teevad materjali järgi

Peamised Jäägi ja Praagi tooted on erinevates mõõtudes kinkekotid, köögiabilised ehk pajalapid ja jõulukaardid, mida tehakse vajadusel ka tellimusel. Lisaks viib MTÜ Jääk ja Praak läbi erinevaid töötubasid. Hetkel on näiteks koostöös Hiiumaa Arenduskeskusega käsil noortele suunatud projekt, mille eesmärk on propageerida taaskasutust. Projekti rahastab Keskkonnainvesteeringute Keskus.

Materjal jõuab MTÜni siit ja sealt. Paber on ühe Tallinna tehase ülejääk, pael Tartu tehase ülejääk või praak toodang ja tekstiil jõuab meistriteni erinevatest kohtadest. „Oleme elanikelt saanud, on ettevõtteid, kes annavad materjali ja vahel satub lihtsalt juhuslikult kuskilt midagi pihku,“ ütles Helin.

Info MTÜ tegemiste kohta on levinud ja nüüdseks leiavad materjali pakkujad neid juba ise üles. Helini sõnul pakutakse neile materjale, mis on ülejäänud ja mida lihtsalt minema visata ka ei raatsita. „Sotsiaal-

keskuse tegevusjuhendajad on tõeliselt leidurid, nende ideed on lennukad. Samas nad teavad ka seda, milleks meistrid võimelised on, ja saavad nendega koos proovida ja katsetada,“ rääkis Helin, kuidas erinevatest materjalidest tooted sünnivad. Ta lisas, et kui tuleb uus materjal, tuleb ka mõte ja oma tooteid teevadki nad just sõltuvalt sellest, mis materjalid kätte satuvad.

Kogukond hästi vastu võtnud

Helini sõnul on MTÜ Jääk ja Praak edu ja jätkusuutlikkuse taga ilmselt ka see, et juba alguses võttis Hiiumaa kogukond neid hästi vastu: „Hea algus sai koostööst maa-avalitsusega ja jätkub vallaga. Hea koostöö on meil ka Coopi ning teiste Hiiumaa ettevõtjatega.“

Jäägi ja Praagi kinkekotid on jõudnud pea kõikjale maailmas. Nende töötoas on kaart, kus algusaegadel pandi täpikesed riikidesse, kuhu kotid kingitusena viidi. Nüüdseks on Helini sõnul neil järg käest läinud, kuhu kõikjale kotte viiakse, sest nüüd saab igaüks neid kauplustest osta.

Kõige kiirem tööperiood on MTÜ meistritel enne jõule, aasta algus aga seevastu vaikne ja toodetakse ette suveks, et oleks olemas varu. Helin lisas, et standardsuuruses kotid ja pajalapid on nende tootevalikus kogu aeg olemas, et nad ennast suvel päris kinni ei jooksutaks, sest suvel meistrid puhkavad. Sügisel taas tööle tulles hakatakse aga ettevalmistusi tegema jõuludeks. Seda, et

meistrid tellimuste tegemisel hätta jääks, Helini sõnul juhtunud pole: „Teeme hea meelega tellimusi, sest see on tore ja sihipärane tegevus.“

Helin soovib, et nad jaksaks vastu pidada ja et MTÜ tegevus kestaks.

Edasimüüjad Hiiumaal:

Coopi kauplused
Hiiumaa Kaubamaja
Hiiumaa Käsitööselt
Hiiumaa Muuseumid SA
Rookopli Lilleäri
Elamuskeskus Tuuletorn
Orjaku külaselts
Hiiumaa e-pood
R-Kiosk Hiiumaa praamid
Tuuletorn, Hiiumaa käsitöömaja

Mandril:

ERM
SA Maarja küla
Nulljääde OÜ
Elamise Kergus OÜ
R-Kiosk Hiiumaa praamid
Looduspere OÜ

SÜNDINUD UUED VALLAKODANIKUD

Karl Berkmann
August Onno
Adele Maria Ruus
Marta Soomuste
Ella Marlen

Õnnitleme vanemaid!

Hiiumaa aasta ema 2022 on Deivi Küttim

Hiiumaa aasta ema 2022 on nelja toreda lapse ema Deivi Küttim.

Deivi neljast lapsest kolm on juba täisealised – Ingvar töötab kokana, Kristella õpib ööks ja Klaarika Hiiumaa gümnaasiumis. Pesamuna Kaur õpib Palade põhikooli esimeses klassis.

Naabrinaine Ly Kokla on kirjutanud Deivi kohta järgmist: „Kui minu laps väike oli, polnud mul kunagi probleemi vajadusel paluda ka minu lapse järele vaadata, teda sai ja saab 100 protsenti usaldada. Ka laste sünnipäevad olid ja on lastele meelde jäävad. Ta on ema ülivõrdes, samas ka hoolitsev abikaasa.“

Deivi töötab Palade lasteaia abiõpetajana. Ta saab lastega väga kiirelt kontakti, on hooliv ja armastav nii omade kui ka võõraste lastega. Lapsed usaldavad teda, sest ta on mõistev, aga samas nendega suheldes oskab piire kehtestada. Kõik väikeste inimeste mured ja probleemid leiavad lahenduse, ükskõik kui keerulised need ei tundu.

Tsiteerides väga olulisi arvamusi liidreid: Palade lasteaia koolieelikud arvasid 2021. aasta kevadel järgmist: „Tädi Deivi on hea koristaja. Deivi on ilus. Talle meeldib puhata ja magada. Ta on armas ja näeb välja rõõmus. Tädi Deivi sööb võileibu ja kõike. Kui jõuluvana tuli, siis ta lubas mattidest teise kohta maja teha. Deivi on tore. Deivi on nagu ingel.“

Hiiumaa aasta ema valimise eesmärk on väärtustada ema ja emadust, tunnustada naise rolli laste kasvatamisel, aga ka tema tegevust ühiskonnas.

Hiiumaa aasta ema on aunimetus Hiiumaa emale, kelle peres kasvab kaks või enam last, kellele kodu pakub armastust, hoolt, eeskuju ja õpetust. Aasta ema on oma töös pädev ning on perekonna väärtustamise heaks eeskujuks ka väljaspool perekonda.

Hiiumaa aasta ema 2022 tiitel anti üle 8. mail Kärldlas toimunud pidulikul emadepäeva kontserdil.

Foto: Argo Nurs

Vallavalitsuse istungitelt

Tunnustati Hiiumaa aasta ema 2022 tiitliga ja anti välja Hiiumaa valla tänukiri Deivi Küttilmile.
 Kinnitati Marie Breveri nimelise hariduspreemia saajaks 2022. aastal Heda Leenurm.
 Vabastati alates 22. aprillist Pühalepa vaba aja keskuse juhataja ametikohalt Klaire Leigri ja määrati asendajaks Karola Lotta Kiisel.
 Arengukava muutmise valdkondlikud tööühmad:
 • Üllar Laid – vastutusvaldkond protsessi üldjuhtimine
 • Liili Eller – vastutusvaldkond inimareng. Komisjoni liikmed: Hergo Tasuja, Anu Pielberg, Liisi Mäeumbaed, Riho Rahuoja, Kairi Priit, Riina Tamm, Antti Leigri, Karin Kokla, Argo Nurs, Eve Eller-mäe, Martina Martinson, Pi-ret Sedrik.
 • Omar Jõpiselg – vastutusvaldkond majandusareng. Komisjoni liikmed: Sander Kopli, Elmo Harjak, Ilmi Aksli, Tanel Malk, Agur Nurs, Peep Lillemägi, Andrus Ilumets.
 • Niels-Peter Rattiste – vastutusvaldkond keskkonna-hoid- ja teadlikkus. Komisjoni liikmed: Aira Toss, Andres Tammeveski, Kadri Aljas, Karin Lindroos, Toomas Kokovkin, Andres Miller.
 • Tiit Reha – vastutusvaldkond taristud ja ühendused. Komisjoni liikmed: Mihkel Härm, Hannes Vaidla, Riho Sõrmus, Piret Sedrik, Juhan Härm, Toomas Kattel.
 • Liisa Randmaa – vastutusvaldkond külastuskeskkonna areng. Komisjoni liikmed: Argo Nurs, Ly Johansen, Kristel Üksvärav, Tiit Randmaa, Mark Aivo Takis, Maria Remmelkoor, Sander Kopli, Liina Härm.
 • Ilmi Aksli – vastutusvaldkond maakonnastrateegia
 Kinnitati Elamuskeskuse Tuuletorn nõukogu uus koosseis: volikoguliikmed Aira Toss ja Argo Nurs, osavallakogu esindaja Sander Kopli, osavalla valitsuse esindaja Omar Jõpiselg, valdkonna asjatundjad Oliver Kadak, Priit Rebane ja Tanel Lips.
 Moodustati Hiiumaa vallavalitsuse juurde alatine sotsiaalkomisjon: komisjoni esimees Liisi Mäeumbaed, liikmed Kairi Priit, Mari-Liis Leivalt, Pille Alevi, Pille Näksi, Urme Soonvald, Heli Tuisk, Liia Rull.

Kuulutati välja juurdepääsuteede remonditööde taotlusvoor 15. aprillist kuni 15. maini 2022.
 Korraldatakse 2. maist kuni 31. augustini 2022 koostöös OÜga Faasion värvikampaania. Hiiumaa vallas asuva kinnisvara omanik, küla- või seltsimaja omanik/kasutaja ning kogudused saavad osavalla valitsusest väljastatud värvipassi alusel osta OÜ Faasion kauplusest kampaaniatooteid 30% soodustusega, millest osavallavalitsus katab 10% jamüüja koostöös värvitootjatega Vivacolor ja Sadolin 20%.
 Tunnistati riigihankes „Angerjamaimude asustamine Hiiumaa rannikumerre“ edukaks pakkuja BM Trade OÜ pak-kumus, milles 65 000 euro eest pakutakse 153 kilogrammi ehk li-gikaudu 73 333 elusat angerjaimu.
 Tunnistati investeerimislaenu võtmise riigihankes edukaks ASi Swedbank pak-kumus, milles 6 kuu euriborile lisanduv krediidiasutuse marginaal on 0,79%.
 Hiiumaa Sport sõlmib OÜga Mestrelpeingu Hiiumaa Spordikeskuse jahutuse osaliseks väljaehituseks summas 57 010,49 eurot, lisandub käibemaks.
 Muudeti vallavalitsuse korraldust „2022. aasta alaeelarvete detailse jaotuse kinnitamine“ ja kinnitati Kärkla osavalla investeeringute jaotus. Kärkla osavalla hallatavale asutusele Hiiumaa Sport lisatakse juurde 57 011 eurot seoses osalise jahutuse väljaehitamise ja vähendatakse osavalla väikeinvesteeringute rida samas summas.
 Kärkla põhikool sõlmib OÜga Adduco lammutatava põhikooli hoone inventari kolimisteenuse lepingu summas 16 343 eurot, lisandub käibemaks.
 Kärkla põhikool sõlmib OÜga Hiie Toidukoda kooli lõunatoidu, õhtuote ja õhtusöögi tootlustuse lepingu perioodiks 9. maist 10. juunini 2022. Teenuse ligikaudne maksumus on 30 558 eurot (koos käibemaksuga) arvestades, et ühe õpilase kohta on päevane toidukordade hind 4,40 eurot/päevas.
 Sõlmitakse leping OÜga KEMEHH Pühalepa osavalla kruusateede parendamiseks summas 38 838 eurot, koos käibemaksuga.
 Kinnitati Kärkla Rannapargi kinnistu 1643 m² suuruse maaala 1. juunist 31. augustini 2022 kasutusse andmiseks läbi viidud

pak-kumise võitjaks OÜ Chapo.
 Kinnitati elektroonilise enampakkumise võitjaks kõrgeima pak-kumise 44 800 eurot teinud OÜ Triian, millele võorandatakse vallale kuuluv Käinas asuv kolmetoaline korter aadressil Sõpruse põik 1-1.
 Korraldatakse lihtthankemene-tlusega hange Kärkla kalmistu hoolduseks aastatel 2022–2025.
 Anti otsustuskorras tasuta kasutusse:
 • Mittetulundusühingule Ungrukivi Selts viieks aastaks Kõrgessaare aleviku Tööstuse tee 25 kinnistu 16 m² suurune osa projekti „Elektrijalgrataste rendivõrgustiku käivitamine Hiiumaal“ elluviimiseks ja elektrijalgrataste laadimispunkti rajamiseks.
 • elamuskeskusele Tuuletorn üheks aastaks Käinas Spordi tänava kinnistust 670 m² suurune osa kauplemistegevuse korraldamiseks.
 • Priit Kattelile viieks aastaks Juurika kinnistust 3500 m² suurune osa maheköögi-viljade kasvatamiseks.
 • Alari Harjakule 26. aprillist 25. juulini 2022 Kärkla Kalda haljasala kinnistust 15 m² suurune osa merekonteineri paigaldamiseks
 Pikendati 30. aprillini tähtaega, mil on Pühalepa, Käina, Emmaste ja Kõrgessaare osavalla kohalikud maanteed liiklemiseks üle 3,5 tonni teljekoormusega raskeveokitele suletud.
 Käina kooli töötajate uus koosseis: direktor, õppealajuhataja (0,75 töökohta), huvijuht (0,75), õpetajad (16,54), raamatukoguhoidja, sotsiaalpedagoog (0,5), haridustehnoloog (0,5), HEV-koordinaator (0,25), logopeed-eripedagoog (2), infojuht (0,5), pikapäevärühma kasvataja, ringijuht, tervisetöötaja (0,5), sekretär (0,5), kokk-brigadir, kokk, remondimeister-majahoidja, tootlustus- ja majandusjuht (0,75), köögitööline (0,5), Käinalasteaia Tirtsponni töotajate uus koosseis: direktor, õpetaja (10 töökohta), logopeed (0,25), eripedagoog, muusika- ja liikumisõpetaja, õpetaja abi (5), tootlustaja (0,25), perenaine, pesupesija ja koristaja.
 Kinnitati Hiiumaa valla 2022. aasta hankeplaan.
 Tagatakse eluruum ühele perekonnale, lisaks veel kolmele inimesele.
 Kiideti heaks üks hajaasustus-

se programmi projekti aruanne.
 Sõlmitakse kindlustusleping Hiiumaa osavaldade vara kindlustamiseks AS-iga If P&C Insurance summas 14 795,14 eurot
 Korraldatakse avatud hanke-menetlusega riigihange Käina ujula remont- ja ehitustöödeks.
 Anti Leaderi projekti „Käina ujula vajaduspõhine uuendamine“ juhtimine ja vastutus asutusele Käina Spordikeskus.
 Eraldati omaosaluse fondist projektide kaasfinantseeringuks 630 eurot: Käina Huvi- ja Kultuurikeskusele 412 ja 218 eurot ning Käina Raamatukogule 52 eurot.
 Moodustati Hiiumaa vallavalitsuse ajutine komisjon aastat õpetaja 2022 valimiseks Hiiu maakonnas: komisjoni esimees vallavanem Hergo Tasuja, haridusspetsialist Karin Kokla, haridusspetsialist Ivi Rimmelg, lasteadeade direktorite esindaja Liina Lepamaa, koolijuhtide esindaja Urve Pärnamaa, volikogu haridus-, spordi- ja noorsootöö komisjoni esindaja Antti Leigri, õpetajate esindaja Kersti Lüsi.
 Anti Kaitseliidule avaliku ürituse luba kogupereürituse „Õhtu Sinilillega“ korraldamiseks Kärklas 13. aprillil kell 18–20.
 Anti OÜ-le Violones avaliku ürituse luba Avatud Kalasadamapäeva korraldamiseks Haldisadamas 30. aprillil kell 8–14.
 Anti Hiiumaa Orienteerujate Klubile avaliku ürituse luba:
 • ürituse „Vabariiklik 61. Jüriööjooks 23.-24. aprillil“ korraldamiseks Kärkla ja Pühalepa osavallas 23. aprillil 2022 kella 18st kuni 24. aprillil kella 6ni võistluskeskusega Hiiumaa Spordikeskuse juures.
 • ürituste sarja 2022. a. orienteerumiseljapäevakud Hiiumaal korraldamiseks 5. maist kuni 22. septembrini 2022. Neljapäevaku kestus on erinevates asukohtades kell 17–20.30.
 • „2022. a. orienteerumisvõistlused Hiiumaal“ korraldamiseks: Hiiumaa meistri-võistlused lühirajal Kalestes 24. juunil kell 17–19, Etteandevõistlus Kapasos 25. juunil kell 11–14, Hiiumaa meistrivõistlused tavarajal Kalestes 23. juulil kell 16–19, Hiiumaa meistri-võistlused sprindis Suuremõisas 24. juulil kell 10–11.30, Hiiumaa 61. karikavõistluse Ristnas 27. augustil kell 10 kuni 28. augustil kella 19ni.
 Kooskõlastati Kärkla noortekeskuse malevategevuse korraldamine 26. juunist 2. juulini 2022.
 Lähetati vallavanem Hergo Tasuja 8.–11. maini Eesti Valdade ja Linnade Liidu delegat-

siooni koosseisus välislähetusse Itaaliasse EL projekti „Europe for Citizens“ kohtumisele.
 Kinnitati riigieelarvelise tegevustoetuse jaotus õpilasvõistluste läbiviimiseks ja õpetajate ning koolijuhtide täiendusõppe piirkondlikuks korraldamiseks 2022. aastal:
 • klassi- ja lasteaiaõpetajad: taotlus 1696 eurot, toetus 1200 eurot,
 • eesti keel: taotlus 1208,9 eurot, toetus 1000 eurot,
 • inimeseõpetus: taotlus 275 eurot, toetus 275 eurot,
 • matemaatika: taotlus 1980 eurot, toetus 1500 eurot,
 • loodused: taotlus 1830 eurot, toetus 1300 eurot,
 • muusikaõpetus: taotlus 765,1 eurot, toetus 765 eurot,
 • koolijuhid: taotlus 850 eurot, toetus 850 eurot,
 • HEV aineseksioon: taotlus 550 eurot, toetus 550 eurot,
 • ajalugu, ühiskonnaõpetus: taotlus 1595,6 eurot, toetus 1000 eurot.
 Toetuse kasutamise prioriteetsed teemad on üleriigilise ja rahvusvahelise väljundiga aineolümpiaadide ning õpilasvõistluste piirkondlike voorude läbiviimine, piirkonna parimate lähendamise üleriigilistele olümpiaadidele ja ainevõistlustele, piirkonna eripära väärtustavate ürituste läbiviimine, pandeemia mõjude leevendamine, nüüdisaegset õpikäsutust toetava töökorralduse juurutamine, ühistevgevu juurutamine ainevaldkondade ülese ühistevgevusena, parimate praktikate jagamine õpetajate ja juhtide poolt, õpetajate ja haridusasutuste juhtide tunnustamine.
 Anti volitused Toomas Vikerpuurile katastripidajalt maakorraldustoimingute tingimuste taotlemiseks: Käina Luige tn 2a ja Uus tn 8 katastriüksuse vahelise piiri mõõdistamiseks.
 Anti volitused osaiühingule AP Geodeesia Käina alevikus asuva Luige tn 2a katastriüksuse mõõdistamiseks.
 Anti nõusolek Vaemla küla Lodja kinnisasja (8722 m², tootmismaa) jagamiseks: Lodja ja Paadi, mõlemad tootmismaa.
 Määrati Palukülas ostu-eesõigusega erastatava maa (20501:001:1211) andmed: Pärnaõie, pindala: 7,94 ha, maatulundusmaa, maksustamishind 1060 eurot.
 Määrati Nasva küla Varese katastriüksuse uueks lähiaadressiks Laiduranna.
 Muudeti vallavalitsuse korraldust „Ehitise teenindamiseks vajaliku maa määramine riigima-

le hoonestusõiguse seadmiseks (Vabaduse tn 66)“: maa maksustamishind 1400 eurot.
 Anda nõusolek Paope küla Lasketiiru (pindala 11 159 m², elamumaa), Silguranna (pindala 6197 m², maatulundusmaa) ja Ranniku (pindala 6385 m², maatulundusmaa) kinnisasjade liitmiseks Meretuule kinnisasjaks, elamumaa.
 Algatati Allika küla Kasekopi kinnisasjal asuva Allika-Moka tee avalikuks kasutamiseks määramise menetlus. Seati Hiiumaa valla kasuks isiklik kasutusõigus.
 Anti nõusolek Valipe küla Krõmpsi kinnisasja (üldpind 17,81 ha, maatulundusmaa) jagamiseks: Krõmpsi ja Saviaugu, mõlemad maatulundusmaa 100%.
 Anti nõusolek Vahtrapa küla Mare õu kinnisasja (üldpind 19 966 m², maatulundusmaa) jagamiseks: Põllääre, Põllaniidu ja Põllaranniku, kõik elamumaa.
 Seati isiklik kasutusõigus OÜ Elektrilevi kasuks Kassari küla Palliplatsi kinnisasjale (pindala 18 696 m², üldkasutatav maa) elektrimaakaabelliniide ja liitumiskilbi ehitamiseks ja majandamiseks.
 Algatati Harju küla Metsa kinnistul asuva Harju-Kroogi tee avalikuks kasutamiseks määramise menetlus. Seati Hiiumaa valla kasuks isiklik kasutusõigus tee avalikuks kasutamiseks.
 Anti projekteerimistingimused:
 • Hausma küla Suusamäe maaüksusel planeeritud seikluspargi asendamiseks maastikuratta õppesõidurajaga.
 • Kalana küla Nurga-Puu-metsa maaüksusel asuva ehitise teenindamiseks vajaliku ehitise võimalikku asukoha täpsustamiseks.
 • Kõrgessaare alevikus Künaugu metsa maaüksusel haljastuse, heakorra või liikluskorralduse põhimõtete täpsustamiseks.
 • Pärna küla Suvila kinnistul asuva sauna laiendamiseks ja elamaks rekonstrueerimise projekteerimiseks,
 • Hindu küla Uuepere kinnistu alale planeeritud hoonete arvu ja ehitustingimuste ning piirdeaia ehitistingimuste täpsustamiseks,
 • Nurste küla Laasma kinnistule abihoone projekteerimiseks,
 • Kalana küla Kopli tee 13 maaüksusel asuva ehitise teenindamiseks vajaliku ehitise võimaliku asukoha täpsustamiseks.

Detailplaneeringud

Rookopli tn 20 kinnistu detailplaneering
 Hiiumaa Vallavolikogu 21.04.2022 otsusega nr 41 otsustati algatada Kärkla linnas Rookopli tn 20 (katastritunnus 37101:006:0550, pindala 1038 m², sihtotstarve ärimaa 100%) kinnistu detailplaneering, mille eesmärk on muuta Kärkla linna üldplaneeringut, vähendades Liivajõe kalda ehituskeelvööndit, ehitusõiguse määramine olemasolevate hoonete rekonstrueerimiseks ja uute püstitamiseks (maaüksusel kokku kuni 3 hoonet), teede ning liikluskorralduse põhimõtete planeerimine, tehnovõrkude ja -rajatiste paigutuse määramine, servitootide ja kitsenduste vajadu-

se määramine, arhitektuursete tingimuste määramine hoonetele. Planeeringuala suurus on u 1038 m². Algamisel teadaoleva info põhjal täiendavate uuringute läbiviimise vajadus puudub.
 Detailplaneeringu koostamise korraldaja on Kärkla Osavalla Valitsus (aadress Keskväljak 5a, Kärkla, Hiiumaa vald, 92413) ja kehtestaja Hiiumaa Vallavolikogu (aadress Keskväljak 5a, Kärkla, Hiiumaa vald, 92413).
 Otsusega saab tutvuda tööajal Kärkla Osavalla Valitsuses aadressiga Keskväljak 5a, Kärkla, Hiiumaa vald ja Hiiumaa valla veebilehel.

Huusi kinnistu detailplaneering
 Hiiumaa Vallavalitsuse

11.05.2022 korraldusega nr 273 võeti vastu Hiiumaa valla Hellamaa külas asuva Huusi kinnistu detailplaneering (DAGOpen OÜ töö nr 21-18). Planeeringuala suurus on 2,44 ha. Planeering näeb ette Huusi katastriüksuse (katastritunnus 63901:003:2400, pindala 2,44 ha, maatulundusmaa 100%) jagamise kaheks üksikelamu maa krundiks, mõlemale krundile ehitusõiguse ja hoonestusala määramise kuni 4 hoone püstitamiseks maksimaalse ehitisealuse pinnaga 500 m² koos olulisemate arhitektuurinõuetega ja tehnovõrkude lahendusega. Detailplaneering ei sisalda üldplaneeringu põhi-lahenduse muutmise ettepanekut. Detailplaneeringu avalik

väljapanek toimub 3. juunist 17. juunini 2022 tööpäevadel tööajal Pühalepa Osavalla Valitsuses aadressil Vallamaja, Tempa küla, Hiiumaa vald ja Hiiumaa valla veebilehel <https://vald.hiiumaa.ee>. Avaliku väljapaneku ajal on kõigil huvitatutel võimalik planeeringulahendusega tutvuda ning vallavalitsusele kirjalikult sisulisi ettepanekuid ja arvamusi esitada.

Otsa maaüksuse detailplaneeringu eskiislahenduse avalik väljapanek
 Käina Osavalla Valitsus korraldab Otsa maaüksuse detailplaneeringu eskiislahenduse avaliku väljapaneku **30. mai – 30.**

juuni 2022 tööpäevadel kell 9.00–16.00, reedeti 9.00–13.00 Käina Osavalla Valitsuse majas (aadress Hiiu mnt 28, Käina alevik, Hiiumaa vald). Detailplaneeringu eskiislahendusega on võimalik tutvuda Hiiumaa valla veebilehel: valdkonnad – ehitus ja planeerimine, detailplaneeringud, detailplaneeringute eskiiside avalikustamine.
 Planeeringualana mõistetakse Hiiu maakonnas Hiiumaa vallas Tagukülas asuvat Otsa maaüksust (registriosa nr. 289333, katastritunnus 36801:001:0767, sihtotstarve maatulundusmaa 100 %, pindala 6,01 ha). Planeeringuala on hoonestatud, ehitisregistri andmetel asub maaüksusel 5 hoonet.

Detailplaneeringu eesmärk on Otsa maaüksuse ehitusõiguse määramine üksikelamu ja kuni viie kõrvalhoone püstitamiseks, teede ning liikluskorralduse põhimõtete planeerimine, tehnovõrkude ja -rajatiste paigutuse määramine hoonetele.
 Detailplaneeringuga tehakse ettepanek muuta Käina valla osa Kassari saare üldplaneeringut muutes osaliselt ehituskeelvööndi piiri Otsa maaüksusel.
 Täiendav info Merilin Kaevandes, 462 2882, merilin.kaevandes@hiiumaa.ee

Volikogu maikuu istungilt

Hiiumaa valla Käina aleviku soojusmajanduse arengukava aastateks 2022–2032

Esimesel lugemisel oli Käina aleviku soojusmajanduse arengukava aastateks 2022–2032, mille tegemisel kaardistati tänane olukord ja pakuti lahendused Käina soojamajanduse arendamiseks.

Käina aleviku soojamajandus on seni arenenud vajadusepõhiselt ja valla objektide soojavarustuse tagamiseks. Tõusnud energiahinnad muudavad mõistlikuks kohalikul hakkpuidul baseeruva kohaliku kaugküttega liitumise nii korteriühistutele kui ettevõtetele. Arengukava on eelduseks, et tellida Käina alevi soojavõrgu ja katlamaja ehitusprojekt. Ehitusprojekt omakorda eelduseks investeringutoetuste taotlemiseks.

Eelnõu saadeti teisele lugemisele.

Andro detailplaneeringu kehtestamine

Kehtestati Hellamaa küla Androkinnistu detailplaneering: DAGOpen OÜ töö nr 19-17, millegajatakse katastriüksus kaheks üksikelamu maa krundiks suurustega 0,98 ha ja 1,00 ha, mõlemale võimaluse püstitada kuni neli hoonet ning olemasoleva kahe kütusehoidla, autokaalumaja ja tankla lammutamise.

Lennuki detailplaneeringu keskkonnamõju strateegilise hindamise algatamata jätmine

Jätkatakse Hausma küla Lennuki kinnistu detailplaneeringu koostamist üldplaneeringut muutvana. Detailplaneeringuga tehakse ettepanek muuta Pühalepa valla keskosa üldplaneeringut, vähendades ranna ehituskeeluvööndit Lennuki kinnistul. Jäetakse algatamata Hausma küla Lennuki kinnistu detailplaneeringu keskkon-

namõju strateegiline hindamine.

Uus tn 12 detailplaneeringu vastuvõtmine

Võeti vastu Kärkla Uus tn 12 maaüksuse detailplaneering: DAGOpen OÜ töö nr 20-14. Detailplaneeringu lahendus näeb ette Uus tn 12 maaüksusele ehitusõiguse ja hoonestusala määramise kuni nelja hoonepüstitamiseks maksi- maalse ehitisealuse pinnaga 700 m² koos olulisemate arhitektuurinõuetega ja tehnovõrkude lahendusega.

Palli telkimisala laiendamise detailplaneeringu koostamise algatamine

Algatati Palli külas Palli telkimisala laiendamise detailplaneering ja kinnitati lähteseisukohad. Olemasoleval telkimisalal on info- tahvel, neli lõkkekohta koos laudpinkidega, kahe kohaline käimla, prügiaedik, puude varjualune, va-

rikatusega valatud alusel puhkekoht ja amortiseerunud vana piirivalvetorn.

Kiduspe küla Meretooma maaüksuse detailplaneeringu vastuvõtmine

Võeti vastu Kiduspe küla Meretooma maaüksuse detailplaneering: DAGOpen OÜ töö nr 21-09. Detailplaneeringu lahendus näeb ette Meretooma maaüksusele ehitusõiguse, hoonestusala ja põhiliste arhitektuurilahenduste tingimuste määramise ning liikluse ja parkimiskorralduse lahendamise ning tehnovõrkude väljaehitamiseks vajaminevate koridoride määramise.

Luigeranna ja Nigula (juurdepääsutee) detailplaneeringu vastuvõtmine

Võtta vastu Jausa küla Luigeranna ja Nigula (juurdepääsutee) kinnistute detailplaneering: DAGOpen Arhitektuuribüroo OÜ töö nr 20-16. Planeeringu eesmärk on maaüksusele ehitusõiguse, hoonestus-

ala ja põhiliste arhitektuursete tingimuste määramine.

Pärdi detailplaneeringu vastuvõtmine

Võeti vastu Jausa küla Pärdi kinnistu detailplaneering: DAGOpen Arhitektuuribüroo OÜ töö nr 21-27. Planeeringuga määratakse hoonestusala ja ehitusõigus ühe elamu ja abihoonete tarbeks, ehitustingimuste määramine, liikluse ja parkimiskorralduse lahendamine ning tehnovõrkude väljaehitamiseks vajaminevate koridoride määramine, servituudiasukohtade määramine.

Raima detailplaneeringu koostamise algatamine

Algatati detailplaneering Hindu küla Raima kinnistul, kinnitati lähteseisukohad. Jäeti algatamata keskkonnamõju strateegiline hindamine, sest eelhinnangul ei kaasne olulist negatiivset keskkonnamõju.

Hiiumaa Vallavolikogu haridus-,

spordi- ja noorsootöökomisjoni nimetuse muutmine

Otsustati muuta haridus-, spordi- ja noorsootöökomisjoni nimetus haridus- ja noorsootöökomisjoniks.

Hiiumaa Vallavolikogu kultuuri- ja turismikomisjoni nimetuse muutmine

Otsustati muuta kultuuri- ja turismikomisjoni nimetus kultuuri- ja spordikomisjoniks.

Eralasteasutuse ja eraüldhariduskooli toetamise korra muutmine

Eralasteasutuse ja eraüldhariduskooli toetamise korras tehti muudatused:

- Eralasteaiale makstava toetuse suurus ühe lapse kohta on kuni 175 eurot kuus senise 64 euro asemel.
- Et koduõpet vanema taotlusel korraldab ja finantseerib vanem, siis ei toetata eraüldhariduskoole koduõppel olevate laste osas.

Kärkla koolis peeti sarikapidu

9. mail peeti Kärkla koolis sarikapidu – uus hoone peaks valmis saama aasta lõpuks ning koolipere selles õppetööd alustama 2023. aasta alguses.

“Mäletame kooli minevikku, kuid julgeme olla kaasaegsed ja liikuda tulevikku,” see on üks nendest sõnumitest, mille panid kirja Kärkla kooli õpetajad, mõeldes uue koolihoone valmimisele. Kärkla põhikooli direktori Margit Kagadze sõnul pingutavad kõik selle nimel, et uuel aastal saaks õpilasi tervitada uues majas, mis annab senisest paremad võimalused õppida ja õpetada.

OÜ Ehitus5ECO projektijuht

Margo Padari sõnul pole neil hulk aega nii keerulist projekti olnud kui Kärkla kooli uus hoone. Tema sõnul on olukord ehitussektoris raske. “Elame keerulises maailmas ja kahjuks tuleb lisaks ehitamisele tegeleda veel kümne muu murega. Elu on näidanud, et ükski sõna ja lubadus ei pea paika enne, kui see on realiseerunud ehitusobjektil,” rääkis Padar Kärkla kooli sarikapeol.

Kärkla põhikooli arhitektuuri- võistluse võitis Arhitekt Must büroo projektiga “Asum”, mille autoriteks arhitektid Ott Alver, Alvin Järving, Mari Rass, Jõnn Sooniste, Lisett Laurimäe ja Andreas

Krigoltoi.

Arhitekt Ott Alver võtab ehitaja sõnu hoone keerukuse kohta komplimentina. Tema sõnul võiks Kärkla kool olla huvitav ruum ja selle keerulisuses saab näha põnevat lõppkokkuvõtet.

Kärkla põhikooli ehitustööde maksumus on 6,4 miljonit eurot, millest 3,4 miljonit on riigi kaasfinantseering Euroopa Liidu regionaalarengu fondist. Hinnas sisaldub ka vana koolihoone lammutus, väliruumi korrastamine, muusikakooli ning võimla fassaadi taastamine ja gümnaasiumi fassaadi taastamine koos uue trepikoja ehitusega.

Sarikapärja tõi katuselt alla Kärkla põhikooli direktor Margit Kagadze. Foto: Károlyn Kivistik

Vallavalitsuse ja vallavolikogu liikmed said ülevaate Hiiu meretuulepargi arendusest

27. aprillil toimus Enefit Greeni ja Hiiumaa valla esindajate kohtumine Hiiu meretuulepargi teemal, et saada regulaarne ülevaade. Karmo Kõrvek Enefit Greenist andis lühikese ülevaate taastuvenergia arendamise üldisest olukorrast. Pikemalt arutati Hiiu meretuulepargi arenduses viimase poole aasta jooksul toimunut.

Kõrvekrääkis, et taastuvenergia tootmise suurendamise vajadust mõjutab kliimaeesmärkidest ja Euroopas mõjutab taastuvenergia projektide elluviimise kiirendamise vajadust ka sõda Ukrainas. Taastuvenergia kohalik tootmine on võimalus siduda ennast lahti Venemaaga energiakandjatest. Eesti Energia arengukavad näevad ette taastuvenergiale ülemineku tuule- ja päikeseenergeetika toel ja selle juures on avamere

tuuleparkidel kandev roll.

Talis, et maailmas on merre energiakandjate arendamine olnud kiire tempoga. See on lisaks positiivsele mõjule toonud kaasa ka selle, et nappus on paigaldajatest ja näiteks laevadest ning turbiinide tootjad küsivad tellimusi neli aastat ette. Järgmise nelja aasta jooksul kavandavad Euroopa riigid välja arendada 28 gigavatti meretuuleenergiat ja investeerivad oluliselt rohkem.

Eesti potentsiaal Läänemere tuuleenergeetika arendamiseks on arengudokumentides hinnatud seitsmele gigavatile, mis ei tähenda, et kogu see tootmisvõimsus välja arendataks. Ka ühegigavattise pargi rajamine kataks juba pool Eesti tarbimisest.

Tuulepargi merre rajamine eeldab, et valitud piirkond on

mereala planeeringuga tuuleenergeetika arendamiseks kinnitatud. Praegu on Eestis meretuuleenergia arendusalade kohta kinnitatud planeering ainult Pärnu maakonnaga piirnevate alade kohta. Riigi merealplaneering, mis katab suurt osa ülejäänud Eesti merealast, on küll valmis, kuid pole veel kehtestatud. Hiiu maakonnaga piirneva mereala maakonnaplaneering on kehtestatud, aga tuuleenergia osa selles on tühistatud.

Enefit Greeni seisukoht on, et kui riigi merealplaneering saab kogu ülejäänud Eesti osas kehtestatud, siis ei ole mõistlik, et Hiiumaa ümbrus jääb ainukeseks alaks, kus pole läbi kaalutud piirkondi tuuleenergeetika kohta. Sellepärast on riik kinnitanud, et võtab analüüsida Hiiu-

maa tuuleenergeetika alade tühistamisel üles jäänud teemad ja siis saab ka selgeks, mis alad arendamiseks määratakse.

Seni jätkab Enefit Green hoonestusloa ja vee erikasutusloa saamiseks vajalikke uuringud, mille läbiviimine ei sõltu merealplaneeringu olemasolust. Praegu on keskkonnamõtjude hindamisse lisatud suurema võimsusega tuulikute tüübid, kuna vahepeal on turbiinide tehnoloogia arenenud. Päril algse plaanis ette nähtud 7 megavattiseid meretuulikuide enam ei toodeta ja praegu rajatavatesse parkidesse püstitatakse 12 megavattiseid. Tootjate hinnangul on 2025. aastast valdavalt kasutusel 15 megavattised ja 2030. aastal, mil Hiiu park võiks ehitusjärgus olla, on tõenäosus suur, et tootmises on

20 megavattise võimsusega tuulikud. Sellepärast hinnatakse praegu ka 20 megavattise tuuliku keskkonnamõju.

Keskkonnamõju järgmine avalik arutelu toimub pärast seda, kui need täiendavad uuringud ja analüüsid on läbi viidud. Suuremate tuulikute kaasnev mõju ja leevendusmeetmed saavad kajastatud KMH aruandes. Kui mõjude hindamise etapp on läbitud, siis peab aruande heaks kiitma ka keskkonnaministeerium.

Lisaks on Enefit Green sõlminud lepingu konsultatsiooni- ettevõttega Ramboll, et analüüsida läbi, millised tehnilised lahendused oleks Hiiu merepargi jaoks mõistlikud. Käesoleva aasta jooksul tahab ettevõtte valmis saada pargi eskiisprojekti. Selle analüüsi käigus selgub tehniline vaa-

de, milliseid tuulikutüüpe on võimalik kasutada, kuidas planeerida ehitus, millised on pargi hool- dusevajadused, nõuded sadamatele ja vajalikud eeldused ehituseks. Samuti pakutakse välja tuulikute võimalik paiknemine ja arvastavalt kasutatavale mudelile.

Projekti ajakavas on järgmine suurem samm keskkonnamõtjude hindamise lõpetamine, mis võiks toimuda 2023. aasta jooksul. Seejärel oleks pargile võimalik saada vee-erikasutusloa ja taotleda hoonestusloa. Praeguse tegevusplaani järgi oleks 2028. aasta kõige esimene aeg, kui pargi ehitust on võimalik alustada. See aga eeldab väga oluliste etappide läbimist, sh tuuleenergeetika alade kinnitamist.

Enampakkumisel kinnisasi Käina kaubanduskeskuse kõrval

Enampakkumisel on osa kinnis- asjast Käina kaubanduskeskuse ja kardiraja vahel: toimub kirjalik enampakkumine Käina Spordi tänava kinnisasja (katastritunnus 20501:001:1406) 2248 m² suurusele osale 20 aastase tähtajaga hoonestusõiguse seadmiseks, alghinnaga 100 000 eurot.

Kinnisasi asub Käina tööstusala piiril, Lõuna-Hiiumaa suurima kaubanduskeskuse vahetus naabruses. Krundil on välja ehitatud kogu taristu: vesi, kanalisat-

sioon, elektriliitumine 10 A, healiigipääs Spordi tänavalt. Maa- alale on lubatud kuni 10 m kõrgused ja kuni 1000 m² hoonestusala- se pindalaga tootlustus-, büroo-, kaubandus- ja teenindushooned, tööstushooned ja hoidlad. Krundile on tehtud planeering, mis on kehtestamata ja võimaldab omanikul kujundada nii sihtotstarbe kui hoonestusala enda vajaduste kohaselt.

Pakkumiste tähtaeg on 16. juuni kell 10.

Valla huvi on saada valla eelarvesse tagasi vahendid, mis kasutati piirkonna väljaehitamiseks. Samavõrd oluline huvi on meelitada piirkonda uusi teenuseid, investeringuid ja töökohti. Seetõttu on müümiseks valitud investeerimiskohustusega hoonestusõigus, kus ostjal tekib õigus pärast investeerimiskohustuse täitmist maa tasuta omandada. Kui investeerimiskohustust ei ole võimalik täita tingimuseks seatud nelja aasta jooksul, siis rakendub iga-aastane leppetrahvi tasumine.

Sõjapõgenikest

Lehe ilmumise päevaks on sõjategevus Ukrainas pinnal kestnud enam kui kolm kuud. Selle aja jooksul on Hiiumaale jõudnud 75 sõjapõgenikku, kellest 14 on tänaseks siit lahkunud. Neist omakorda kaheksal inimesel on olnud võimalik naasta oma kodukohta Ukrainas.

Seega on saarel 61 sõjapõgenikku, sealhulgas lapsi 31, kellest 21 on meie haridusasutustes ehk koolis-lasteaias.

Põgenike loimimiseks kogukonda on muuhulgas korralda-

tud keelekohvikuid Kärkla raamatukogu eestvedamisel. Soera talumuuseumis korraldati aga loodusmatk, eestvedajateks Ukrainas õpilaste õpetajad ja Palade loodushariduskeskus.

Kaks kuud on vallas kriisikoordinaatorina tööl olnud Viktor Rõbtšenko. Ta tõi välja teemad, mis teiste seas selle aja jooksul esile on kerkinud: huvitegevus ja sporditreeningud, autoremondi paiga leidmine, arstiabi info, bussitranspordi kaardid. Ehk väga praktilised küsimused.

Viktori hinnangul on Hiiumaale jõudnud põgenike elusuh- teliselt lühikese aja jooksul pai-

ka saanud ja märkimisväärsed probleeme pole.

See kinnitab veelkord muuhulgas seda, kui head ja abivalmid on Hiiumaa inimesed. Oleme põgenikud soojalt vastu võtnud, aidanud neil kohaneda ning pakkunud abi rohkemgi, kui päriselt ära kulus. Aitäh!

Nüüd ootame, et ukrainlased sõja võidaksid ning saaksid rahus ja vabalt oma elu oma kodumaal korraldada.

HERGO TASUJA
Hiiumaa vallavanem

Tuuletorni ja Käina spordikeskuse juhina alustas Krista Metsand

24. mail alustas elamuskeskuse Tuuletorn ja Käina spordikeskuse ühise juhatajana Krista Metsand, kes valiti viie kandidaadi seast. Viimased viis aastat on ta töötanud Kärkla Selveri juhina.

Krista on sündinud ja kasvanud samuti turistiderohkel naabersaarel – Saaremaal. Hiiumaale tõi teda aastal 2010 abikaasa ning kinnistanud siia kaks hiidlasest poega.

“Kahe saare vahele jäänud 14 aastat pealinnas õigusteadust õppides ja peamiselt personalijuhina töötades sain töö ja elu tohutut nooruslikku tempot nautida sedavõrd palju, et kui jõudis kätte aeg peret looma hakata, pidasin vajalikuks hoog maha võtta ning leida paik, kus

pesa punumine oleks ideaali lähedane. Nii jõudsingi Hiiu- maale,” rääkis Krista. Hiiumaa juures hindab ta saare suurust ja tillusust üheaegselt: “Siin on ruumi hingata ja pilku kaugusse (nii ruumis kui iseendas) suunata ning samal ajal tunda end hoitu ja turvatuna. Kogukond on turvamüürina selja taga olemas. Mõnda aega saartelt eemal olnuna hindan seda luk- suseks. Ja ma saan selles luksu- ses elada iga päev!” Elamuskes- kus Tuuletorn ja Käina Spordi- keskus on mõlemad Krista pe- re suured lemmikud Hiiumaal ning kui neile hakati uut ühist juhti otsima, tundus see haru- kordse võimalusena oma lem- mikuid seestpoolt tundma õpi- pida. Nüüd tahab Krista hakata

sealsete tiimidega mägesid lii- gutama, et senitehtu ei kaoks ning nii saare elanikel kui saa- re külalistel oleks ikka ja ala- ti soov ning võimalus tulla, ol- la ja koos erilisi mälestusi luua.

Käina osavalla vanem Omar Jõpiselg ütles, et Krista kasuks rääkis tema hea meeskonna ja finantsjuhtimise kogemus. “Tuuletorn on saavutanud po- sitiivse maine ja hea teenuskva- liteedi. Uuelt juhilt ootame sel- le taseme hoidmist, kahe asu- tuse vahel sünergia tekitamist, säästlikku ja uuendusmeelset majandamist,” ütles Jõpiselg.

Foto: erakogu

Teekond mereni ...

2016. aastal Hiiu Purjelaeva Seltsi korraldatud paadimat- kal Orissaarde sattusin tulises- se vaidlusesse küsimuses, et mis sellel vahet on, kas sa liigud me- rel purjetades või mootorlaeva- ga. Mina sõitsin tookord moo- torlaevaga ega näinud suurt va- het selles, kuidas ühest punktist teise liikuda. Vaidlus purjetaja- tega ei tahtnud kuidagi lõppeda ning selleks, et kuidagi päevaga edasi liikuda, sõlmisin vastas- poolega kokkuleppe: tagasi ko- dusaarele jõudes lubasin purje- tamaminda. Nädalapäevad hil- jem andsime Orjaku sadamas

jahtlaev “Lisette” otsad. Rooli- sin, sikutasin purjeid, pautisin ja puhtisin otsi (umbes 100 korda, sest tulemus pidi olema laitma- tu), käed olid villis, põlved mar- raskil, pale tuulest ja päikesest punetav. Tagasi sadamasse jõu- des oli sündinud otsus – homme

uuesti! Hea uudis on see, et Hiiu Purjelaeva Seltsil on plaanis ka sellel aastal matkadega jätkata, kaasa arvatud eelpool maini- tud Hiiumaa Paadimat, mis toimub juba 23. korda. Lisain- fot selle kohta saab nende so- siaalmeediakanalistest.

Selliselt algas minu teekond purjetamise maailmas. Järgmi- sel hetkel osalesin vabal ajal ju- ba rohkem merelistes kui maa- pealsetes üritustes.

Täna saab purjetamisega alustada juba vähemalt kolmes Hiiumaa sadamas: Kärklas, Or- jakus ja Sõrul. Viimases toime- tab Sõru Merekool, mis eelmisel aastal alustas uue võistlussarja- ga “Reijon Kuppi”, kus maale ei jäeta kedagi ja ameti laevas saa- vad nii suured kui väiksemad.

Kärkla sadamas purjetatak- se treener Anni Rätsepa juhen- damisel juba varakevadel. Kes

Kai Kallas. Foto: erakogu

siis jaksab oodata, et vesi soo- jaks läheb, peaasi, et jääd enam pole! Orjakus alustavad treener Margus Saare õpilased mai- kuus. Kõik huvilised alates 7. eluaastast on kõigis kolmes sa- damas väga oodatud treenin-

gutel osalema.

Sel suvel on Hiiumaa sada- mates toimumas mitmed eri- nevad võistlused. Lapsed ja noored saavad omavahel mõo- tu võtta Jahtklubi Dago korral- dataval Kärkla Race’il, kuhu tu- levad sportlased kogu Baltiku- mist. Võistlus toimub Kärkla sa- damas, kolmel järjestikusel juu- nikuu päeval (17.–19. juuni) ning kogu see suursugune purjede möll on ilusti sadamaalalt jälgi- tav. Orjaku sadamas tervitame augustis Oti regati raames alga- jaid Optimisti sõitjaid üle Eesti, kus kahe merelise päeva lõpuks selgub Hiiumaa meister. Et ava- merejahtidel sõitjad kuidagi end unustatuna ei tunneks, kogune- me alates maikuust igal teisel nädalal Kärkla sadamas, et vee- ta üks sportlik õhtupoolik Tares- te lähel ja selgitada septembriks, kui üheksas etapp saab peetud,

Dago Karikasarja võitja.

Selleks, et saada Hiiumaa meistriks avamerepurjetamises, tuleb 22. juulil olla kuke ja koi- du ajal Kärkla sadamas stardilii- nil, sõita ümber Kõpu poolsaa- re Orjakusse, madistada järg- misel päeval Orjaku all lühira- dadel ja viimase hingetõmbega pühapäeval kihutada Helter- maale, kus parimad saavad kae- la medalid, vasakusse kätte ka- rika ja teadmise, et ollakse pa- rimatest parim.

Keda meresõit kohe üldse ei meelita, need leiavad meie sa- damatest õnneks palju muid võimalusi mereõhku nuusuta- da: läbi suve toimub mitmesu- guseid kultuurisündmusi, alus- tades Tuulekala festivalist 28. mail Orjakus ja Sõru Jazzi festi- valist 16.–19. juunini. Pea igas sa- damas on avatud ka kohvik või restoran, mida külastada, ja vä-

he julgematele leidub siin-seal võimalus rentida aerupaat, ve- sijalgratas või aerulaud.

1976. aastal loodud jahtklubi Dago üks põhikirja punktides, mis sätestas klubi tegevuse ees- märgiks purjetamise levitami- se laiematesse massidesse, on ilusti realiseerunud. Purjetami- ne hobi ja spordialana on kätte- saadav igas vanuses ja soost ini- mestele üle Hiiumaa. Hiiumaa sadamates on meresport au sees ja tingimused erinevate mere- liste tegevuste harrastamiseks suurepärased.

On ju teada tõde, et maailma- meistrid sündisid just Hiiumaal.

Mereliste kohtumiseni!

KAI KALLAS
Jahtklubi Dago klubiülem

Lõpetab Tiina Tantsustudio V lend

Sellel aastal saab Tt-studio kir- jutada oma vilistlaste ridadesse juurde kuus nime, sest just nii palju on sel korral lõpetajaid. Lä- bi kaheteistkümne aasta on see kooslus kandnud ühist nimeta- jat Tt-studio IV rühm, kuni tä- naseni, mil nendest saavad Tiina Tantsustudio auväärseid vi- listlased.

Tt-studio V lend (pildil vasa- kult):

Maribel Tubala
Linda Jürimäe
Elišabet Rehepapp
Säde-Reete Servet
Liis Mändmets
Maria Mäeots

Tt-studio IV rühma tähtsamad saavutused:

LAUREAAT – EKSLi Võim- lemisfestivali 2010. aastal 4.–6. klasside vanuseastme liikum- misrühmade kategoorias tant- suga „Konna elu”. Tantsu autor Tiina Kaev

LAUREAAT – EKSLi Võimle- misfestivali 2018. aastal Raplas 7.–9. klasside vanuseastme liikum- misrühmade kategoorias tantsu- ga „Käabuste marss”. Tantsu au- tor Tiina Kaev

NOMINENT – festivalil Kooli- tants 2019 eesti ja rahvastetant- sude kategoorias 10.–12. klassi- de vanuseastmes koos Tt-stuu- dio III rühmaga tantsuga „Rän- duri labajalg”. Tantsu autor Tiina Kaev

Eripreemiaid Vabariiklikelt festivalidelt ja konkurssidelt: 6 Kontsertreisid on viinud Lät- ti, Leetu, Makedooniasse. Osalemine koostööprojek- tides tantsuansambel „Sõleke- sega”: 1

Osalemine tantsupidudel: 2 Osalemine Võimlemispidu- del: 1

Osalemine Tt-studio suur- lavastustes: 6

TIINA KAEV
Tt-studio õpetaja

Tiina Tantsustudio V lend. Foto: Argo Nurs

Marie Breveri hariduspreemia pälvis Heda Leenurm

7. mail anti üle 14. Marie Breveri nimeline hariduspreemia. Sellel aastal pälvis tun- nustuse õpetaja Heda Leenurm. Palju õnne!

Heda Leenurm on õpetaja, kes oma töö- ga jätnud olulise jälje Emmaste ja Hiiumaa haridusmaastikule.

Jausast, Laasilt jätkas Heda noorena koo- liteed Saaremaal ning peale Tallinna Pe- dagoogilise Instituudi lõpetamist alustas ta õpetajatööd kunagises Kärul Algkoolis. 1975. aastal tuli ta perega tagasi Hiiumaa- le ning töö haridusmaastikul jätkus too- nases Hiiumaa Kolhoosidevahelises Las- tepäevakodus.

Heda peres kasvas üles kolm toredat ja tegusat last. Kuigi lasteaiakasvataja las- tel oli võimalus veeta koolieelne aeg kodus vanaemaga, siis loomulikult oli ka lasteaiatöö ja kord neile tuttav. Juhtus ka seda, et vanemate rühmade lapsed, kelle päevaka- vasse lõunauinak enam kuidagi ei sobinud, jõudsid oma mängudega lasteaiast hoopis Laasi õuele ...

1985. aastal valmis Jausa lastepäevako- du uus avar hoone ja Heda Leenurme juhti- misel alustas seejärel toonase haridusuu- dusena 6-aastaste ehk 0-klass (ametlikult Emmaste Põhikooli 0-klassi Jausa filiaali- na). Vene keele sõnad said selgeks mängu- asjade abil, õpetaja ei läinud kunagi närvi, on vaid mõned meenutused õpilastelt, kes jätkasid peale Jausa 0-klassi oma kooliteed üle Hiiumaa.

90ndate aastate alguses jätkus töö Jau- sa Algkool-Lasteaia algklasside õpetajana. Õpetaja Leenurme juhendada olid 90ndate alguses liitklassid ja temalt said tuge ka eri- vajadustega lapsed. Õpilastel on Heda Lee- nurm meeles toetava, kannatliku ja sõbra- liku õpetajana, mis oli toona, tänasega võr- reldes ranges haridussüsteemis, väga olu-

Foto: Anne-Mall Reinu

line. Juhendades korrigeeritud klassi, said valmis toredad uurimistööd, õpilased osale- sid erinevatel konkurssidel ja võistlustel.

Aastatel 2001–2004 töötas Heda Em- maste põhikooli algklasside õpetajana. Ka neist aastatest on õpilased jaganud mä- lestusi heast ja toetavast õpetajast. Kollee- gid Emmaste põhikoolist on meenutanud Heda abivalmidust kõigi, nii personali kui õpilaste suhtes ja rõhutanud just nõrgema-

te õpilaste väsimatut järeleaitamist ja toe- tamist, kasutades oma ametialaseid koge- musid ning mitmekülgeid meetodilisi võt- teid. Heda oli seltskondlik ja rõõmsameel- ne kolleeg, kes eht hiidlasena võitis nii mõnigi kord vestlusi oma hea huumoriga.

Aitäh Sulle tehtud töö ja isikliku eesku- ju eest, mis on oluliselt kaasa aidanud las- te ja noorte kujunemisel töökatteks ja ak- tiivseteks igakülgsest arenenud isiksusteks!

Boris Lukas sai tänukirja hoolivuse ja tehtud töö eest Kärkla osavalla kinnistutel. Foto: Argo Nurs

Kärkla 84. sünnipäeval anti üle osavalla tänukirjad

Kärkla osavalla vanem Liisa Randmaa andis 1. mail, Kärkla 84. sünnipäeval üle osavalla tänukirjad tublidele, kes märkavad ümbritsevat keskkonda ja hoolivad siinsetest inimestest.

Raili Kaibald pälvis tänukirja südamega tehtud töö eest Kärkla Kammerkoori, Kärkla põhikooli mudilas- ja lastekoori dirigendina ning Rudolf Tobiase nimelise Kärkla muusikakooli laulu- ja salfedžo õpetajana.

Raili teeb oma tööd suure pühendumusega, temas on heas tasakaalus nõudlikkus nii enese kui õpetatavate vastu. Ta on pühendunud pedagoog ning seisab Kärklas kultuuri edendamise eest juba aastast 2011.

Boris Lukas sai tänukirja hoolivuse ja tehtud töö eest Kärkla osavalla kinnistutel. Boris on linnakodanik, kes märkab ja analüüsib meie elukeskkonnas toimuvat. Juba mitmeid aastaid on Boris vabast tihet eemaldanud linna haljasaladelt tormituultes langenud puid. Tema tööstiil ja käekiri on laitmatud.

Tänu tema abivalmis loomusele ja töökaatele kätele on kaunima ja korrastatud ilma saanud mitmed Kärkla osavalla kinnistud, näiteks Lepakoppel, Kärkla ranna- ja linnapark jpt. Aitäh Sulle suure abi eest!

Kärkla osavalla tänukirja armastusega tehtud töö eest Kärkla põhikooli toimetulekuklassis õppivate raske ja sügava

puudega õpilaste õpetajana pälvis Katrin Maanas. Erialaseid teadmisi on Katrin jaganud maakonna teistele õpetajatele ning tema muusika-alased teadmised ja pillimänguoskus on suureks abiks töös erivajadustega lastega.

Katrin on tähelepanelik ning hooliv nii oma õpilaste, nende vanemate kui ka kolleegide suhtes. Ta on positiivse ellusuhtumisega, abivalmis, sõbralik ja lahke. Katrini jaoks pole olemas lahendamatu olukordi. Ta on pühendunud õpetaja, kelle jaoks on oluline, et kõik lapsed ja noored saavad neile jõukohase hariduse ja toimetulekuoskused eluks.

Aitäh hoolimast ja panustamast!

Raamatukoguhoidja soovitab

Jätkame rubriigiga, kus Hiiumaa raamatukoguhoidjad jagavad raamatusoovitusi. Seekord on soovitus kirjaga pannud Käina raamatukoguhoidja Le Laun.

Donna Tartt "Salajane ajalugu"

Trillerlike elementidega müstiline põnevuslugu, mida tahaks lugeda kaanest kaaneni ühe jutiga!

Donna Tartt on üks vähestest 20. sajandi alustanud kirjanikest, kes on vaid ühe romaaniga – „Salajane ajalugu“ (1992) arvatud kirjandusklassikute hulka. 21. sajandil on ta avaldanud veel kaks romaani – „Väike sõber“ (2002) ja „Ohakalind“ (2013), need teosed on tema kohta meie aja olulise kirjanikuna ainult kinnistanud.

Donna Tartti, viimase kolmekümne aasta ühe omalaadseima ameerika kirjaniku esikteos „Salajane ajalugu“ ilmus meil esmakordselt 2007. aastal.

Autor jutustab Uus-Inglismaal Hampdeni ülikoolis hargnevas mõrvaloo klassikalise filoloogia üliõpilastest, kes metas salajast rituaali taas elustades kogemata inimese tapavad. See on inimloomust lahkav kreeka tragöödia tänapäeva Ameerikas, raamat on täis pikitud tsitaate kreeka keelest ja müütidest, mis teeb selle veelgi mitmetahulisemaks. „Salajane armastus“ on rohkete vigastuste ja inimkaotustega lõppev ülikoolinoorte täiskasvanuks

saamise lugu. Samuti on see raamat noorte sõprusest ja sõpruse proovile panemisest.

Richardist saab maineka ülikooli tudeng. Tal avaneb võimalus õppida kuulsas õppejõu Julian Morrow' käe all, kes valib endale väga hoolikalt uusi õpilasi. Iga õpilane on omapärase välimuse ja värvi karakteriga ja neid kõiki ühendab kõrge intelligents: Bunny ehk Edmund on tore, aga kohati kapriisne ja pealetükkiv, Francisest lausa kiirgab peent elegantsi, kaksikuid Charles'i ja Camillat peetakse täiusliku ilu kehastusteks ja jõmmilik Henry võib mõjuda võõrastele üleolevalt.

Noortele pakub huvi rituaali taas elustamine, eelkõige huvitab neid bakhanaali käigus teadvuse teisenenud oleku tunnetamine, kahjuks lõpeb rituaal kreekalikule kurbmängule omaselt traagiliselt ehk inimese surmaga.

Peategelane Richard selles sündmuses ei osale, ta on kampavõtmiseks alles liiga uus, kuid temast saab peategelane õnnestusest tõusnud probleemide lahendamisel. Kuigi Richard ise ei võtnud metsikust rituaalist osa, teeb Henry ülestunnistus temast justkui kaasosalise mõrvas. Alates sellest hetkest kuulub Richard ametlikult sellesse väga ihaldatud gruppi, aga noorte omavahelised suhted muutuvad järjest pingelisemaks ja nende tegevuste motiivid järjest tumedamaks.

Tartt kujutab mõrvaloo kõrvuti traagilist ja koomilist, keerukat ja lihtsat, ülevat ja madalat.

gelist ja koomilist, keerukat ja lihtsat, ülevat ja madalat.

Selle teose tugevuseks ongi tegelased, kes on kirjutatud väga meisterlikult elavaks. Veel kuid hiljem mäletan peensusteni tegelaste välimust ja karakterit, keda oleks justkui isiklikult tundnud. Müllü sööbiv, vapustav. Soovitan lugeda!

Hiiumaa Liigub 2022

Toimunud „Hiiumaa Liigub 2022“ etappidest – Käina Spordikeskuse külastus (15. aprill-15. mai), Kärkla linnajooks (1. mai) ja Emmaste emadepäevajooks (7. mai) on osa võtnud ühtekokku 297 aktiivset osalejat. Osalejate tagasiside on olnud väga positiivne – hiidlased tunnevad rõõmu liikumisest ja on andnud kinnitust, et toredaid üritusi võiks toimuda iga rohkem. Järgmine võimalus liikumissarjast osa võtta on 22. juunil, mil toimub Kõrgessaare jaanijooks.

Kõikide vahel, kes osalevad liikumissarja vähemalt 6

etapil, lähevad loosi toredad auhinnad meie sponsoritelt, kelleks on Käina Spordikeskus, Elamuskeskus Tuuletorn, Hiiumaa Sport, Laternamatkad, DagöPlast ja Coop Hiiumaa. Lisaks veel teisi põnevaid üllatusi. Kõik, kes osalevad vähemalt kaheksal liikumissarja etapil, osalevad peaaühina loosis, milleks on 750 euroneline Kerttu Sport kinkekaart.

Tule ise ja võta sõber ka kaasa!

MARTINA MARTINSON

Spordi- ja tervisedenduse spetsialist

HIIUMAA
Liigub

Liikumissari "Hiiumaa Liigub 2022" kutsub hiidlasi liikuma. Osale vähemalt kuuel etapil, et osaleda loosiuhindade loosis. Kõikide vahel, kes osalevad vähemalt kaheksal etapil, läheb loosi peaaühind, milleks on Kerttu Spordi kinkekaart väärtusega 750 eurot.

Tule ise ja võta sõber ka kaasa!

Etapp	Alam	Alam
15. aprill - 15. mai	Käina Spordikeskuse külastus	Kärkla linna jooks
1. mai	Emmaste emadepäevajooks	Kõrgessaare jaanijooks
22. juuni	Dagö DG Coop Hiiumaa nädalamäng	Anne Golubi mälestusvõistlus
29. juuni	orianteerumiseljapäevak	Palukülas
31. juuli	Hiiumaa Seiklusjooks Tahkunas	Tahkuna maastiku jooks
25. august	Hiiumaa Spordinädalavahetus	Ronimisseina jooks
3. september	matk "Kõhtu ruumi"	
1. oktoober		
8. ja 9. oktoober		
27. november		
24. detsember - 1. jaanuar		

Vaata lisa: <https://vald.hiiumaa.ee/hiiumaaliigub>

KÄINA SPORDIKESKUS #hiiumaaliigub Laternamatkad

ELAMUSKESKUS TUULETORN HIIUMAA SPORT DAGÖPLAST coop Hiiumaa

Palukülas valmis 300-meetrine skill-park

Kõik rattaspordi sõbrad saavad oma oskusi proovile panna ja lihvida Palukülas, kus mai-kuus valmis skill-park.

300-meetrise killustikkattega skill-pargi rajas Paluküla OÜ Cycleshapes. Pühalepa osavalla vanem Liili Eller kinnitas, et osavald jätkab skill-pargi arendamisega. Järgmise etapina on kavas rajada puidust rakendusi oskuste lihvimiseks.

Skill-pargi raja eesmärk on pakkuda sportlikku vaba aja veetmise võimalust, õppides ning treenides oma maastikusõidu oskuseid. Rajal tuleb oskuslikult takistusi ületada, tasakaalu hoida, ratast puude ja kivide vahel juhtida ning hoo saamiseks osavalt maastikku kasutada. Kõigi nende oskuste õppimiseks ja treenimiseks on skill-pargis erinevaid harjutusi seotud ühtseks rajaks. Väljakutseid pakkuv kurviline rada on lõbus, seikluslik ja kaasahaarav ning pakub sõidurõõmu nii algajatele kui ka kogenuid sõitjatele.

Paluküla skill-park asub Paluküla terviseradade parkimisplatsi lääne servas.

Foto: Andres Toom

TASUTA KOERTE JA KASSIDE VAKTSINEERIMINE MARUTAUDI VASTU 9.-15.06.2022 Hiiumaal

Põllumajandus- ja Toiduamet viib 9.-15.06.2022 läbi lemmikloomade vaktsineerimise kampaania Hiiumaal.

Eesti on praegu marutaudi vaba, kuid püsivalt marutaudist ohustatud maa. **Marutaud ohustab nii lemmikloomi kui ka inimest ning haigestumisel lõpeb looma või inimese surmaga.** Kaitsmaks inimese ning inimesega enim kokku puutuvate loomade elu ja tervist, on lemmikloomade regulaarne marutaudi vastu vaktsineerimine kohustuslik. Vaktsineerimiskohustuse täitmise eest vastutab loomaomanik. Aitamaks kaasa vaktsineeritud lemmikute osakaalu tõusule, viib Põllumajandus- ja Toiduamet läbi **tasuta** marutaudivastase vaktsineerimise kampaania Hiiumaal 09.-15.06.2022.

- Vaktsineeritav loom peab olema terve ning vähemalt 3 kuud vana!
- Koerte ja kasside vaktsi-

neerimine on kohustuslik vähemalt iga kahe aasta tagant!

- Loomaomanik peab olema suuteline tagama looma ümbritsevatele ohutu fikseerimise vaktsineerimise ajaks.

Juhul, kui lemmikul on olemas pass või muu dokument, millesse vaktsineerimise andmed kanda, palume see kaasa võtta.

Soovitatavalt peaks lemmikul olema kümme päeva enne vaktsineerimist läbi viidud sise-parasiitide tõrje.

Vaktsineerimist teostab volitatud veterinaararst Ly Kokla. Lisainfo asukohtade ja vaktsineerimise kohta leiab ka internetist, lehel [marutaud.ee](#).

Käesoleva tasuta vaktsineerimise kampaania käigus on liikumiskustega Hiiumaa elanikel erakorraliselt võimalus paluda loomaarst vaktsineerima koduõuele, helistades aegsasti telefonil 5228920.

Neljapäev, 9. juuni 2022, Pühalepa
8.30 Suuremõisa poe parkla
9.00 Heltermaa vana kultuurimaja juures
9.40 Mäe bussipeatus Sarve külas
10.00 Soonlepa bussipeatus
11.10 Hilleste küla
11.30 Aamripööru
11.45 Vahtrepa küla
12.45 Hagaste küla
13.00 Puliste küla
13.20 Värssu küla
13.50 Hellamaa Perekeskuse parkla
14.20 Hellamaa mäe bussipeatus
14.50 Kuri bussipeatus
15.20 Suuresadama teeristi bussipeatus
15.30 Kõlunõmme küla
15.45 Hiiessaare küla
16.00 Palade koolimaja parkla
16.15 Lõpe külapoe parkla
16.30 Ala küla
Reede, 10. juuni 2022, Käina
8.10 Tubala bussipeatus
8.45 Kalmu bussipeatus
9.00 Nõmba bussipeatus
9.30 Vilivalla küla
9.50 Tammela küla
10.20 Ristivälja bussipeatus
11.20 Kolga bussipeatus
11.40 Nõmme bussipeatus
12.00 Moka bussipeatus
12.15 Käina Jetoili tankla parkla
13.00 Käina Hiiu mnt 3 õu
13.40 Putkaste Samaaria parkla
14.30 Villemi bussipeatus
15.00 Kaasiku bussipeatus
15.20 Villemi bussipeatus
15.40 Jõeküla bussipeatus
16.00 Õunaku bussipeatus
16.20 Viilupi küla (Viilupi suur ring)
17.00 Kassari poe parkla
17.30 Vaemla mõisa park
Teisipäev, 14. juuni 2022, Emmaste
8.30 Kaigutsi bussipeatus

9.00 Männamaa bussipeatus
9.45 Leluselja bussipeatus
10.30 Ühtri bussipeatus
10.50 Aadma bussipeatus
11.10 Kelmiküla teeots (postkastide juures)
11.30 Kuriste kiriku juures
11.45 Ligema bussipeatus
12.00 Muda bussipeatus
12.30 Valgu bussipeatus
12.50 Harju bussipeatus
13.10 Tilga bussipeatus
13.40 Emmaste poe parkla
14.00 Emmaste kooli bussipeatus
14.20 Sõru bussipeatus
14.50 Viiri bussipeatus
15.10 Kabuna bussipeatus
15.30 Külama bussipeatus
15.50 Leisu bussipeatus
16.20 Nurste poe parkla
16.50 Haldi bussipeatus
17.10 Öngu bussipeatus
18.00 Jausa bussipeatus
Kolmapäev, 15. juuni 2022, Kõrgessaare
8.20 Koidma küla
8.40 Kidaste bussipeatus
9.10 Reigi bussipeatus
9.40 Rootsi bussipeatus
10.10 Kõrgessaare Tervise-maja parkla
11.10 Jõeranna külaplats
11.40 Paope bussipeatus
12.10 Luidja bussipeatus
13.10 Villamaa bussipeatus
13.30 Kõpu küla kaevu juures
14.10 RMK Ristna Looduskeskuse parkla
14.50 Ojaküla
15.10 Kiduspe bussipeatus
15.30 Suureranna küla bussipeatus (Sireli Hosteli väravas)
16.00 Viita bussipeatus
16.20 Heiste küla
16.40 Lilbi külatee ots („lumememmede“ juures)
17.00 Isabella bussipeatus
17.20 Heigi küla
17.40 Lauka söökla parkla
18.00 Pihla küla

Muutused Kärkla raamatukogu lahtiolekuaegades suvekuudel

Juunis, juulis ja augustis on raamatukogu avatud esmaspäevast reedeni, nädalavahetustel ja pühade ajal saab raamatukogu teenuseid kasutada iseseisvalt kl 6–22, nii nagu tegelikult iga päev. Raamatud saab riulist ise otsida või eelnevalt reserveerida kas telefoni teel 463 2142, e-maili teel raamatukogu@hiiumaa.ee või Rikswebi kaudu raamatukogu.koduleht <https://raamatukogu.hiiumaa.ee/>. Raamatukogu ruumide kasutamiseks kaugtöö tegemiseks pole eelnevat broneeringut vaja; samuti saab vabalt kasutada avalikke arvuteid.

Elektrooniline sisenemine

Avatud raamatukogu on kasutuseelmise aasta septembrist. See tähendab, et raamatukokku saab siseneda oma isikliku ID-kaardiga, kui olete raamatukogu lugeja. Kui te pole raamatukogus pikka aega käinud, tasuks käia läbi või helistada, et kontrollida üle isikuandmed. Ligi-pääsu e-teenustele saavad need, kelle andmed on üle kontrollitud. Muidu võib juhtuda, et käisite viimati näiteks mõned aastad tagasi, meil on teie andmed küll olemas, aga teile pole antud ID-kaardiga sisenemise õigust. Siis saame teile anda õiguse ja kõik on jälle hästi. Samuti on meil välisukse ja 2. korruse ukse juures kasutusjuhendid, kuidas ID-kaarti kasutada ja millist vötkoodi kaardilugejale näidata. Vahel juhtub nii, et külastaja unustab kasutusjuhendit lugeda, sest talle tundub, et ta juba oskab – ja siis imestab, miks ukseid ei avane. Põhjuseid võibki olla kaks: 1. te näitate kaardi-lugejale vale vötkoodi või hoopis oma fotot (meil näotuvastus ei ole); 2. teie andmed pole üle kontrollitud ja te veel pole saanud sisenemisõigust.

Aga kui need vead on parandatud, siis käib ukseeluk klõp-

satus ja te saate avada ukse. Sisenemisel on selline reegel, et iga täiskasvanu peab tulema oma ID-kaardiga, mitte sõbra-koos. Vanemad võivad tulla koos alaealiste lastega, aga täiskasvanud peaksid siiski igaüks end oma ID-kaardiga registreerima.

Vötkoodi info

Raamatukogu laenutusruumis põleb kasutusaegadel automaatselt kaks päevavalguslampi. Kõikides ruumides liikudes võib vabalt panna tuled põlema, pärast peaks need siis jälle ära kustutama. Laenutusruumis kustuvad kaks päevavalguslambi automaatselt ära siis, kui on õige aeg.

Raamatuid saab laenutada laenutusautomaadis (ja ka tagastada). Automaadis on iga samm juures kirjas, mida peab tegema. Laenutamiseks on vaja ID-kaarti ja seal tuleb samuti näidata rohelisele tulele vötkoodi. See on sama vötkood, mida on vaja uksest sisenemisel. Mis tähtis asi see vötkood on, et seda peab näitama? Vötkoodi taga on külastaja isikukood. Kaardilugeja saadab päringu raamatukogusüsteemi, kust ta saab teada, et te olete selle raamatukogu lugeja ja teile on antud õigus elektrooniliseks sisenemiseks. Sama päringu saadab raamatukogusüsteemi ka laenutusautomaat ja raamatukogusüsteem avab teie konto. Kahjuks te ei näe seal kogu infot, vaid ainult seda, et saate raamatut laenutada oma nimele. Teinekord võib juhtuda ka nii, et tuleb ette punane kiri tekstiga, et teavikut ei saa laenutada. Põhjuseks võib olla näiteks see, et teil on teistel raamatutel täht-aeg ületatud ja siis uusi laenutada ei saa. Või on see raamat reserveeritud kellelegi teisele. Kui aga on tõrge, siis saab minna lugemissaali avalikus arvutis raa-

matukogu kodulehele, Rikswebi kaudu oma kontole ja pikendada tähtaja ületanud raamatud.

Reserveeritud raamatud

Meil on laenutusautomaadi kõrval riulist need raamatud, mida inimesed on oma nimele reserveerinud. Kui teie olete eelnevalt reserveerinud raamatu, siis te ei saa seda riulist lihtsalt kaasa võtta, vaid peate laenutusautomaadis kõigepealt oma nimele laenutama. Kui te mingil põhjusel seda ei tee, annavad turvaväravad alarmi, sest nad saavad aru, et raamat on laenutamata. Reserveeritud raamatuga on selline reegel, et tuleb võtta raamat, millel on juures teie nimi. Isegi siis, kui te tegelikult tahaksite ka seda raamatut lugeda ja olete ennast pannud nimekirja, aga olete näiteks seitsmes või üheksas, peab siiski ootama oma järjekorda.

Meil on ka turvakaamera. Turvakaameratele on ligipääs ainult direktoril ja IT-spetsialistil. Turvakaamera salvestisi vaadatakse ainult äärmuslikul juhul.

Avatud raamatukogu statistika

Veidi statistikast. Alates 21. septembrist on avatud raamatukogu kasutatud 598 korda. (Veel kord, see on personaliväline aeg, kui inimene siseneb ID-kaardiga, otsib ja leiab laenu-tab endale raamatuid või teeb kaugtööd või kasutab arvuteid või prindib dokumente.) Tõenäoliselt on see arv suurem, kui on tulnud koos lastega või kaas-lasega, keda pole registreeritud.

Külastuste arvud on järgmised: septembris 29, oktoobris 60, novembris 83, detsembris 75, jaanuaris 91, veebruaris 56, märtsis 75, aprillis 95 ja kuni 16. maini 34 inimest. Kõige rohkem on raamatukogu külastatud neljapäeviti (135 x), aga see tuleb kuu viimaste neljapäeva-

de arvelt, kus personalil on kas koolituspäev või tehakse sisetöid, mida muul ajal teha ei saa. Järgmine populaarne päev on pühapäev, kui avatud raamatukogu on kasutanud 121 inimest. See on ka üsna loogiline, sest pärast ärkamist inimene mõtleb, mida pühapäeval küll perega ette võtta – ja siis tuleb geniaalne idee: lähme raamatukokku! Raamatukogus on ju igas vanuses tegevust. Teiste nädalapäevadega jagunevad külastused järgmiselt: esmaspäevadel 54, teisipäevadel 75, kolmapäevadel 72, reedeti 68 ja laupäeviti 73 inimest. Veelkord tuletan meelde, et need on inimesed, kes on käinud raamatukogus kas enne või pärast personali kohalolekut.

Veidi kellaegadest ka. Kõige varem on raamatukogu külastatud kell 6.20. Suurepärane! Kõige rohkem on külastajaid olnud peale kl 18.00 – 107 inimest. Järgneb peale kl 19.00 – 91 inimest. Veel on populaarne aeg peale kl 14.00 – 58 inimest. Ülejäänud ajad jagunevad enam-vähem proportsionaalselt.

Mõned inimesed ütlevad, et nemad ei taha iseteenindust kasutada, kuna tahavad inimesega (töötajaga) suhelda. Teised ütlevad, et nemad just tahavad iseteenindust, et siis ei pea inimestega suhtlema. Mõlemad variandid on head. Nii nagu me kõik olemegi erinevad. Avatud raamatukogu on võimalus neile, kellele raamatukogu lahtiolekuaeg ei sobi või kes tahavadki olla omaette. See on OK. Samuti on OK see, kui ei taha üldse iseteenindust kasutada. Nii nagu poodideski on: mõni inimene seisab südamerahuga kassa järjekorras, teine läheb aga iseteeninduskassasse ja saab kohe läbi. Igale oma.

„Ole oma rinna hoidja!”

Tervisekassal on käimas rinnavähi teavituskampaania „Ole oma rinna hoidja!”, mille raames kutsutakse naisi rinnavähi sõeluuringule ning juhatakse tähelepanu sellele, et varases staadiumis avastatud rinnavähk on ravitav.

Igal aastal saab Eestis rinnavähi diagnoosi ligi 1000 naist. Rohkem kui neljandik naistest saab oma diagnoosist teada tänu sõeluuringule. Mida varem rinnavähk avas-

tada, seda edukam on ravi ning haigusest jagu saamise tõenäosus.

Teatud vanuses naistel on rinnavähi sõeluuringul regulaarselt osalemine vajalik – oluline, et ka ilma kaebuste ja sümptomiteta naised uuringul käiks.

Eestis kutsutakse rinnavähi sõeluuringule 50–69-aastaseid naisi iga kahe aasta tagant. 2022. aastal on oodatud rinnavähi sõeluuringule ravi-

kindlustatud ja ravikindlustamata naised sünniaastaga 1954, 1956, 1958, 1960, 1962, 1964, 1966, 1968, 1970, 1972.

Lisaks raviasutustele on võimalik rinnavähi sõeluuringut teha mööda Eestit ringi liikuvates mammograafiabussides. Sõeluuringut teostavate raviasutuste kontaktid ja mammograafiabusside ajakava leiab lehel <https://www.haigekassa.ee/soeluuringu-kontaktid>.

Oluline on teada, et sõeluuringus osalemiseks ei ole vaja jääda kutset ootama. Kutse sõeluuringule on leitav ka patsiendiportaalist www.digilugu.ee (Terviseandmed → Saatekirjad). Sihtrühma kuuluvad naised võivad endale sobivasse tervishoiuasutusse uuringuaja broneerida juba täna.

Rohkem infot rinnavähi sõeluuringu kohta: <https://soeluuring.ee/rinnavahk/>.

Hiiumaa Vallavalitsus võtab teenistusse SOTSIAALTÖÖSPETSIALISTI

Peamised teenistusiülesanded:

- valdkondliku arengu- ja tegevuskava elluviimine;
- valdkonna hallatavate asutuste tegevuse koordineerimine ja nõustamine;
- ühistegevuse korraldamine;
- koostöövõrgustike töös osalemine ning vajadusel nende algatamine ja kokkukutsumine;
- sotsiaalvaldkonna projektide algatamine, töös osalemine, vajadusel ka juhtimine;
- maakondlike sotsiaaltöö sündmuste koordineerimine;
- sotsiaaltööinfo, sh koolituste info kogumine, süstematiseerimine ja levitamine, valdkonna info haldamine infokanalites;
- vajadusel valla elanike vastuvõtmine, nõustamine ning dokumentide ja taotluste vastuvõtmine;
- valdkonna analüüs ning selle alusel õigusaktide eelnõude koostamine;
- koostöö valdkonda puudutavate ametiasutustega ja organisatsioonidega;
- osalemine sotsiaalhoolekande alaste töörühmade ja komisjonide töös;
- sotsiaalhoolekande- ja tervishoiualaste ennetavate tegevuste läbiviimine.

Nõudmised kandidaadile:

- erialase ettevalmistusega kõrgharidus või selle omandamine;
- eelnev töökogemus sotsiaaltöö valdkonnas;
- eesti keele oskus kõrgtasemel, ühe võõrkeele oskus suhtlustasemel;
- töövaldkonda reguleerivate õigusaktide tundmine ja rakendamise oskus;
- B-kategooria juhtimisõigus;
- oskus hoida ja järgida konfidentsiaalsust ja sotsiaaltöö eetikat.

Kasuks tuleb:

- oskus kasutada teenistuskohal vajalikke arvutiprogramme, andmekogusid;
- isikliku sõiduauto kasutamise võimalus ametiülesannete täitmiseks;
- algatusvõime ja loovus, sealhulgas võime osaleda uute lahenduste väljatöötamisel ja nende rakendamisel;
- hea suhtlemis- ja väljendusoskus, kohusetunne, analüüsi-, otsustus- ja vastutusvõime;
- heatahtlikkus, koostööle avatus, usalduslikkus ja ausus.

Pakume:

- põnevat tööd sotsiaaltöövaldkonnas;
- töötasu 1400 eurot;
- erialaseid koolitusi;
- puhkust 35 kalendripäeva;
- toetavat kollektiivi;
- tervise- ja spordikuluühüvitist.

Tööle asumine esimesel võimalusel. Kandideerimiseks esita motiveeritud sooviavaldus, elulookirjeldus ning haridust tõendava dokumendi koopia hiljemalt 3. juuniks 2022. a digitaalselt allkirjastatuna valitsus@hiiumaa.ee. Lisainfo: Hiiumaa abivallavanem Liisi Mäeumbaed, liisi.maeumbaed@hiiumaa.ee, 5749 5414

Hiiumaa Vallavalitsus võtab teenistusse NOORSOOTÖÖSPETSIALISTI

Peamised teenistusiülesanded:

- valdkondliku arengu- ja tegevuskava elluviimine;
- valdkonna hallatavate asutuste tegevuse koordineerimine ja nõustamine;
- ühistegevuse korraldamine;
- noorsootöötajate koostöövõrgustiku tegevuse koordineerimine ja korraldamine, regulaarne kokkukutsumine;
- maakondlike noorsootöö sündmuste koordineerimine;
- noorteinfo, sh koolituste info kogumine, süstematiseerimine ja levitamine, valdkonna info haldamine infokanalites;
- valdkonna analüüs ning selle alusel õigusaktide eelnõude koostamine;
- maakondlike projektide, sh rahvusvahelise koostöö algatamine ja koordineerimine.

Nõudmised kandidaadile:

- kõrgharidus või selle omandamine, soovitatavalt erialane;
- eelnev kogemus noortega töötamisel;
- eesti keele oskus kõrgtasemel, inglise keele oskus suhtlustasemel;
- töövaldkonda reguleerivate õigusaktide tundmine ja rakendamise oskus;
- B-kategooria juhtimisõigus.

Kasuks tuleb:

- isikliku sõiduauto kasutamise võimalus ametiülesannete täitmiseks;
- algatusvõime ja loovuse olemasolu, sealhulgas võime osaleda uute lahenduste väljatöötamisel ja nende rakendamisel;
- hea suhtlemis- ja väljendusoskus, kohusetunne, analüüsi-, otsustus- ja vastutusvõime;
- heatahtlikkus, koostööle avatus, usalduslikkus ja ausus.

Pakume:

- 0,5 koormusega huvitavat tööd noorsootöövaldkonnas;
- töötasu 700 eurot;
- paindlikku tööaega;
- erialaseid koolitusi;
- puhkust 35 kalendripäeva;
- toetavat kollektiivi;
- tervise- ja spordikuluühüvitist.

Tööle asumine esimesel võimalusel. Kandideerimiseks esita motiveeritud sooviavaldus, elulookirjeldus ning haridust tõendava dokumendi koopia hiljemalt 3. juuniks 2022. a digitaalselt allkirjastatuna valitsus@hiiumaa.ee. Lisainfo: Hiiumaa abivallavanem Liisi Mäeumbaed, liisi.maeumbaed@hiiumaa.ee, 5749 5414

SOTSIAALTUUSIKUTEGA LASTELAAGER KLOOGARANNAS

Sel suvel korraldab Hiiumaa vald 7-13aastaste laste osalemise **9.-14. juulil** TaimAUT „Terves kehas terve vaim“ lastelaagris Kloogarannas. Laagri sotsiaaltuusikud on mõeldud vähekindlustatud peredele. Hiiumaalt on oodatud 15 last. Laagrisse ja tagasi Hiiumaale toob lapsed täiskasvanud saatjaga buss. Laagris on lapsed kohapealsete juhendajatega.

Lisainfo saamiseks ja laagris osalemiseks palume pöörduda lastekaitse-spetsialist Anni Üksiku poole, tel 5395 9537, anni.uksik@hiiumaa.ee. Registreeru hiljemalt 17. juuniks.

Käina Kool ootab uueks õppeaastaks oma kollektiivi järgmisi spetsialiste:
ERIPEDAGOOG-LOGOPEED 1,0
KLASSIÕPETAJA 1,0
SOTSIAALPEDAGOOG 0,5
ÜKS-ÜHELE ÕPPE ÕPETAJA 1,0

Avaldus, CV, haridust ja kvalifikatsiooni tõendavate dokumentide koopiaid palume saata hiljemalt 30. maiks aadressil kool@kaina.edu.ee. Täiendav info telefonil 501 9113 (direktor) või 521 0985 (õppealajuhataja)

HIIUMAA SOTSIAALKESKUS

Kõrgessaare päevakeskuses

- Kolmapäeviti** kl 13-14.30 seeniortantsuring
- 5. juuni** osaleme maakondlikul tantsupäeval Käinas Padarimäel. Alguks kell 14
- 8. juuni** alates kl 12 ja **9. juuni** alates kl 9 massaažiteenus. Eelnev registreerimine: Sigrid, tel 529 7429
- 14. juuni** alates kl 8 juuksur. Eelnev registreerimine: Sirje Vaku, tel 5666 2317
- 14. juuni** kell 13 Kino tuleb külla, mängufilm „Eesti matus“ Päevakeskuse saalis. Pilet 6 eurot
- 15. juuni** alates kl 8.30 pediküüriteenus (kohad täis!)
- 15. juuni** algusega kell 12 Maakondlik memme-taadi päev Hellamaa rannas või vihma korral Kärkla Kultuurikeskuses.
- 17. juuni** kl 13 koosviibimine Laukal jahimajas. Transport: 12.15 Rootsi, Pihla, 12.30 Lauka, Viskoosa
- 31. mai-1. juuni** teabereis mandrile (Tallinn- Aegna)
- 5. juuli** teabereis Hiiumaal. Giid Helgi Põllo

Lisainfo ja transpordivajaduse teatamine: Katrin, tel 5333 9472.

Kõrgessaare päevakeskuses saab pesta pesu ja käia duši all, eelnevalt kokku leppida: Inna, tel 504 2292.

Kolmapäeviti ja reedeti kl 10-14 on võimalus tervisemajas saunas käia, kehtib tunni hind 5 eurot. Leiliruum mahutab kuni kolm inimest. Eraldi saunaruum nii meestele kui naistele. Sauna kasutamiseks eelnevalt kindlasti kokku leppida: Artur, tel 505 5732.

Omastehooldus

- Omastehooldajad külastavad 17. juunil (reedel) Tohvri Hooldekodu.
- Vajalik eelnev registreerimine telefonil 53081035 hiljemalt 13. juuniks.

TEATED

Sotsiaaltoetuste taotlemine

Teisipäeval, 14. juunil kell 10-12 sotsiaaltoetuste taotluste vastuvõtmine Suuremõisa raamatukogus.

Info: Urme Soonvald, tel 463 6844, 521 0997, urme.soonvald@hiiumaa.ee

Neljapäeval, 16. juunil kell 11-12 sotsiaaltoetuste taotluste vastuvõtmine Viskoosa raamatukogus.

Info: Pille Näksi, tel 5855 3736, pille.naksi@hiiumaa.ee

Transporditeenus

Kärkla piirkonnas invabussi tellimine kohalikeks sõitudeks ja mandrisõidud rehabilitatsiooni- või meditsiinasutusesse eakatele ja puudega inimestele.

Info: Pille Alevi, pille.alevi@hiiumaa.ee, tel 505 5746 või 463 6094

Saunateenus

Kärkla mängude maja saun

4. ja 18. juuni kell 15-17 meestele ja 17-19 naistele. Pileti hind on 2,30 eurot.

Pargikodu Kärklas Hiiumaal võtab tööle TEGEVUSJUHENDAJA

- Täistööaeg. Vahetustega töö 12 või 24 tundi ööpäevas
- Tööle asumise aeg niipea kui võimalik
- Kandideerimise tähtaeg 10.06.2022
- Täpsem info: Tiia Laanejõe, 5302 0095, e-post tiia@sotsiaalkeskus.ee
- või Merilin Roos, 5857 3397, e-post merilin.roos@sotsiaalkeskus.ee

MEIE SEAST ON LAHKUNUD

ERIK LEMBIT
ALDO KÄÄRAMEES
HELGA SAARNA
SALME KÖMMUS

SÜNDMUSED

MAI

26.mai-28.mai Hiiumaa Gümnaasiumilooduslaager, korraldaja Palade Loodushariduskeskus
R, 27. mai
16 Hugo Maide mälestuspingi avamine Suursadamas
17.30 Hiiumaa Kino: "Lövinimega kuningas"
 Kärddla kultuurikeskuses
17.30 Purjetamisvõistluse karikasarja "Dago" I etapp Kärddla sadamast
19 Kärddla kammerkoori kontsert "Puud ma laulan haljusesse" Kõrgessaare valitsejamaja trepil
19 Kassari Hariduselts 100 juubeli programm kutsu: KASSARI KLASSIKA – kontsertsari Kassari kabelis. Aleksandra Serebrjakova (viul), Cameselle Barbosa Adla (tsello), Kaisa Padur (viul). Kavas: J. S. Bach, E. Ysaye. Sissepääs vaba annetusega kabeli toetuseks. Info rahvamaja@kassarimaa.ee
20 Hiiumaa Kino: "Topgun: Maverick" Kärddla kultuurikeskuses

L, 28. mai

10.30-19 Tuulekala festival Orjaku sadamas
10.45-19 ACE Xdream võistlusarja 2. etapp Hiiumaa spordikeskuses
12 Hülgevaatlusretk Kärddla sadamast
13 Töötuba "Lõõtspill rahvamuusikas" Hiiumaa muuseumi Pikas majas. Töötuba viib läbi Kaarel Kõivupuu. Töötoas osalemise tasu on 8 eurot. Palume eelnevalt registreeruda info@hiiumaa-muuseum.ee või +372 463 2091
 Lisainfo: muuseum.hiiumaa.ee
19 Helirännak Rainer Jancise ja Krista Citra Joonasega Ave Vital's Hiiumaa sulgpalliturniir Hiiumaa spordikeskuses
 Hiiumaa ratsasportklubi talvise karikasarja finaali Soo-Oru tallis Kevadmikstuur tennis Hiiumaa spordikeskuses

P, 29. mai

10 Hülgevaatlusretk Kärddla sadamast
11 Basseinitiatlon Käina spordikeskuses
13 Eesti meistrivõistlused jalgpallis II liiga 10 voor: FC Hiiumaa - Pärnu JK Vaprus Hiiumaa spordikeskuse kunstmurul
17 Hiiumaa Kino: "Lövi nimega Kuningas" Kärddla kultuurikeskuses
19 Hiiumaa Kino: "Top Gun: Maverick" Kärddla kultuurikeskuses

E, 30. mai

Alustab tasuta kursus Hiiumaa ametikoolis: "Projekteerimistarkvara AutoCAD baaskursus". Lisainfo hak.edu.ee

T, 31. mai

16 Väikelaste mängutund Kärddla nukuteatris
18 Käina huvikooli tantsuosa-konna ettetantsimine Käina Huvi- ja Kultuurikeskuses

JUUNI

K, 1. juuni

10-14 Hiiumaa vabakooli avatud uste päev koolimajas Kõpus
15-18 Lastekaitsepäeva kohvik Naksitrallide lasteaias Emmastes
17.30 Hiiumaa Kino: "Lövi nimega Kuningas" Kärddla kultuurikeskuses
18.30 Dagö DG Coop Hiiumaa nädalämäng Käina disc-golfi pargis
20 Hiiumaa Kino: "Top Gun: Maverick" Kärddla kultuurikeskuses
 Lastekaitsepäeva sportlik tähistamine Kõrgessaare aleviku korvpalliplatsil
 Dagö Disc-golfi nädalämäng

N, 2. juuni

16 "Aino ja Oskar Kallase Kassari lugu" – giidituur Aino ja Oskar Kallase majas. Osalemine muuseumipiletiga (täispilet 5 €, sooduspilet 4 €, perepilet 10 €). Tasumine kohapeal sularahas. Korraldaja SA Hiiumaa Muuseumid, info tel 523 2225.

R, 3. juuni

17.30 Käina huvikooli muusikaklassi kontsert Käina Huvi- ja Kultuurikeskuses
17-19 Orienteerumisneljapäev algusega Käina kooli juurest
19 Ansambli Väliharf kontsert Kõrgessaare sadamas

L, 4. juuni

15 Rohelise kokkamise kool Palade Loodushariduskeskuses
10-14 Raamatupäev ja raamatulaat Kärddla raamatukogus. Kõik on oodatud! 8. juuni kell **18.00** Käina huvikooli kasutatud raamatuid müüma! Broneeri laud 4 632 142 või raamatukogu@hiiumaa.ee või anna raamatuid ära.
12 Hülgevaatlusretk Kärddla sadamast
17 Kogupere teatripäevad Suuremõisas: lasteetendus "Saladustepuu". Lapsed saavad kaasa lüüa ja laulda saab kogu perega.

P, 5. juuni

10 Hülgevaatlusretk Kärddla sadamast
12.15 Eesti meistrivõistlused jalgpallis II liiga 11 voor: FC Hiiumaa - Saue JK Hiiumaa spordikeskuse kunstmurul
14 Hiiumaa laulu- ja tantsupäev Käinas Padarimäel. Kõik on oodatud!
11 Kogupere teatripäevad Suuremõisas: "Mia saladus". Lapsed saavad kaasa lüüa ja laulda saab kogu perega.

remõisas: "Mia saladus". Lapsed saavad kaasa lüüa ja laulda saab kogu perega.

T, 7. juuni

18 Suvevolle turniir Kärddla rannavolle väljakutel

K, 8. juuni

18.30 Dagö DG Coop Hiiumaa nädalämäng Käina disc-golfi pargis
18.00 Käina huvikooli lõpuaktus Käina Huvi- ja Kultuurikeskuses

N, 9. juuni

16 Ringkäik Hiiumaa muuseumi Kassari näitusemaja varakambri. Viib läbi peavarahoidja Kadri Kuusk. Osalemine muuseumipiletiga (täispilet 5 €, sooduspilet 4 €, perepilet 10 €). Info tel 523 2225. KIRJANDUSLIK SUHAKASME-RELE purjelaevaga "Lisette" (kel-laeg täpsustamisel, sõltub ilm-mast). Kui ilm lubab, sõidame merele ja Hiiumaa kirjanduse aasta tuules kuulame hiidlaste loomingut. Info täpsustub nädal enne, jälgi reklaami suvi-kassari.ee!
17-19 Orienteerumisneljapäev Puskis. Lisainfo www.hoke.ee
17.30 Purjetamisvõistluse karikasarja "Dago" II etapp Kärddla sadamast

R, 10. juuni

14-17 Euroopa naaritsa päevad Hiiumaa: seminar Palade loodushariduskeskuses
17 Lõkkeõhtu Soera Talumuuseumis
 Segapaarismängu turniir ten-nises "Tuulekala CUP" Turu 7 Tenniseväljakutel Kärddlas
19 Kassari Hariduselts 100 juubeli programm kutsu: KASSARI KLASSIKA – klassikakontsert Kassari kabelis. Sissepääs vaba annetusega kabeli toetuseks. Info rahvamaja@kassarimaa.ee

L, 11. juuni

10 XX Lastefestival Kärddla Kesk-väljakul, päevakava leiad: kultuur.hiiumaa.ee
11-14 Euroopa naaritsa päevad Hiiumaa: Kärddla kesk-väljakul naaritsainfo, töötuba, joonis-tusvõistluse võitjate autasustamine. Naaritsapäeva eesmärk on selgitada, mis on viinud liigi hävimise äärele ning tutvustada astunud samme, mis on aidanud euroopa naaritsal siiski püsimise jätkuda. Kahepäevasele üritusele on oodatud nii suuremad kui väiksemad naaritsahuvilised, sest naaritsatega tegelevad spetsialistid tutvustavad seda salapärasest liigist ettekanne-tele ka vahvaid töötubasid ja looduretki läbi viies.

12 Hülgevaatlusretk Kärddla sadamast
14 Salmteatrikoguperelavastus "Salapärane loom" Kärddla Kultuurikeskuses. Lavastaja Kristjan Arunurm. Etendus on vaheajaga ja kestab 1,2 tundi. Sobilik kogu perele, alates 4. eluaastast. Piletid 3 €, eelmüük Kultuurikeskuses.
Kl 15 Loodusretked naaritsaradadel. Lisainfo +372 53422087, paladelhk@gmail.com
19 Salmteatrietendus "Neli õuna" Kärddla kultuurikeskuses. Piletid 10 / 8 €, eelmüük Kärddla Kultuurikeskuses ja fienta.com.

P, 12. juuni

10 Hülgevaatlusretk Kärddla sadamast
13 Eesti meistrivõistlused jalgpallis II liiga 12 voor: FC Hiiumaa - FC Nõmme United U21 Hiiumaa spordikeskuse kunstmurul

T, 14. juuni

18 Suvevolle turniir Kärddla rannavolle väljakutel

K, 15. juuni

18.30 Disc-golfivõistlus Tour de Hiiumaa Käina disc-golfipargis
19 Kontserttuur: Duo Mänd / Krüsan & Villu Talsi Kassari rahvamajas. Info rahvamaja@kassarimaa.ee

N, 16. juuni

16 GIIDITUUR Hiiumaa muuseumi Kassari näitusemaja näitusel "Elu saarel. Tuli, vesi, õhk, maa". Osalemine muuseumipiletiga (täispilet 5 €, sooduspilet 4 €, perepilet 10 €). Info tel 523 2225.
17-19 Orienteerumisneljapäev algusega Tiigi tn lõpust. www.hoke.ee
20 Sõru Jazz: Vals Petti Orjaku sadamas. Piletid 7 / 10 €, rohkem infot www.kaunismuusika.ee
21.30 Sõru Jazz: Pille-Rite Rei ja Andre Maaker Orjaku sadamas. Piletid 7 / 10 €, rohkem infot www.kaunismuusika.ee

R, 17. juuni

16 Sõru Jazz: Lehman Brothers Trio Sõru paadikuuris
17.30 Sõru Jazz: Maria Vaigla, Peedu Kass ja Jonas Kaarnamets Sõru paadikuuris
19 Sõru Jazz: Raimond Mägi Trio Sõru paadikuuris
20.30 Sõru Jazz: Maarja Aarma MASõru paadikuuris
22 Sõru Jazz: Raul Vaigla & sõbrad Sõru paadikuuris
23.30 Sõru Jazz: Siim Aimal Funk Band feat. Eleryn Tiit & Marilin Kongo Sõru paadikuuris
 Purjetamisvõistluse karikasarja Kärddla Race etapp Kärddla sadamas
 Öökonsert Kassari kabelis (kel-laeg täpsustub). Kassari Hari-

dusselts 100 juubeli programm kutsu: KASSARI KLASSIKA – klassikakontsert Kassari kabelis. Sissepääs vaba annetusega kabeli toetuseks. Info rahvamaja@kassarimaa.ee

L, 18. juuni

12 Hülgevaatlusretk Kärddla sadamast
12 Sõru Jazz: RMK matk Öngu oja kallastel
17 Sõru Jazz: Tõnu Naissoo Electric Q Sõru paadikuuris
18.30 Sõru Jazz: Toomas Vane-ma Kvartett Sõru paadikuuris
20 Sõru Jazz: Liina Saar "Püüd-mata tunne" Sõru paadikuuris
21.30 Sõru Jazz: Janno Trump Clarity Ensemble Sõru paadikuuris
23 Sõru Jazz: Jason Hunteri kum-mardus Louis Armstrongile Sõru paadikuuris
 Purjetamisvõistluse karikasarja Kärddla Race etapp Kärddla sadamas
 Hiiumaa 1+1 rahvasprint Käinas Pihla suveturu avamine Pihla inspiratsioonitalus
 Hiiumaa ratsasportklubi juunikuuvõistlus Soo-Oru tallis

P, 19. juuni

10 Hülgevaatlusretk Kärddla sadamast
10 Infopäev kodukohvikupäevade kohvikupidajatele Hiiumaal Kärddla Kultuurikeskuses
12 Sõru Jazz: Marten Kuningas ja Robert Linna koguperekontsert Emmaste kirikus
13 Sõru Jazz: Andre Maaker & Prezioso "Old Church" Emmaste kirikus
13 Eesti meistrivõistlused jalgpallis II liiga 13 voor: FC Hiiumaa - Tallinna JK Piraaja Hiiumaa spordikeskuse kunstmurul
18 Kontsert Swigin' Baroque - Ars Revalia ja viiuldaja Laura Jõres Suuremõisa lossis
 Purjetamisvõistluse karikasarja Kärddla Race etapp Kärddla sadamas

T, 21. juuni

18 Suvevolle turniir Kärddla rannavolle väljakutel
19 Kontsert "Klaver tuleb külla 25!" Rein Rannapi klaveriõhtu Kärddla kirikus. Piletid Piletilevist. Neeme ja Aavo Otsa Trompeti Suveakadeemia Suuremõisa lossis

K, 22. juuni

15 Kõrgessaare Jaanijooks. Kogupereüritus kõigile vanustele
18 Suvevolle turniir Kärddla rannavolle väljakutel
18.30 Dagö DG Coop Hiiumaa nädalämäng Käina disc-golfipargis
19 Käina jaanituli Padarimäel

21 Kõrgessaare piirkonna jaanit-õhtu Kõrgessaare mõisa pargis
 Neeme ja Aavo Otsa Trompeti Suveakadeemia Suuremõisa lossis
 Dagö Disc-golfi nädalämäng

N, 23. juuni

10 Luguse jaaniturniir võrkpal-lis Luguse väljakutel
12.30 Jaaniturniir 5 on 5 korvpall-Kõrgessaare vaba aja keskuses
18 Jaanituli Sõru sadamas
18 Austria-Saksa muusi-ka ja kirjanduse õhtu Suuremõisa lossis. Neeme Ots (trompet, flüügelhorn), Jaan Ots (klaver), Jan Kaus (sõna)
 Neeme ja Aavo Otsa Trompeti Suveakadeemia Suuremõisa lossis
 Jaanikross: Hiiumaa meistri-võistlused motokrossis Nurste krossirajal
19 Jaanituli Kassari Kiigeplatsil. Tantsuks ansambel Swingersi solistid Birgit Sarrap ja Mikk Saar.
21 Jaanituli Kõrgessaare mõisa pargis
 Sarve jaanituli

R, 24. juuni

17.30 Purjetamisvõistluse karikasarja Dago III etapp Kärddla sadamast
18 Neeme ja Aavo Otsa trompe-ti suveakadeemia lõpukontsert Pühalepa kirikus
 Hiiumaa meistrivõistlused orien-terumises lühirajal Kalestes
19 Jaanituli Kärddlas Rannapaargu juures. Tantsuks mängib ansambel Kruuv

L, 25. juuni

12 Hülgevaatlusretk Kärddla sadamast
19 Laternamatk "Kärddla - Eesti vanimast suurtööstusest, Hiiu-maast ja hiidlastest!"
 Etteandevõistlus orienteerumi-ses Kapastos. www.hoke.ee
 Restos IiUmekki jaanitüüa afterparty koos Jarek Kasariga. Info iiumekki@gmail.com

P, 26. juuni

10 Hülgevaatlusretk Kärddla sadamast

E, 27. juuni

13-18 Verekeskuse suvetuur: doonoripäev Kärddla kultuuri-keskuses

T, 28. juuni

10-15 Verekeskuse suvetuur: doonoripäev Kärddla kultuuri-keskuse
18 Suvevolle turniir Kärddla rannavolle väljakutel

NÄITUSED

NELJA NURGA GALERII

Kunstnik-luuletaja-meedik Manfred Dubovi näitus «Vaata-mata pimedusele»
 Galerii on avatud R-L kl 11-15, muul ajal kokkuleppel. Galerii müügiosas on nähtaval-saadaval Hiiumaa ja Hiiumaaga seotud kunstnike-loojate loom-ing: kunst, kirjandus, trü-kised, helilooming. Lisainfo: Kaja Hiis-Rinne 510 9255, Helle-Mare Kõmmus 529 9429, Kalli Sein 503 2246
 Kontakt: kalli@sein.ee, info: www.facebook.com/neljanurga

KÄRDLA KULTUURIKESKUS

Esja ja Katrin Kivivuori fotonäitus "Nägame, mis me nägame". Avatud 6. juunini.
"Hakkab Looma" – Kärddla Kultuurikeskuse huviringide õpilastööde näitus. Avatud 3. juunini.
«Kas teksapükstega üldse lastakse taevasse?», Euroopa Komisjoni Eesti esinduse korraldatud rändnäitus tekstiili taaskasutusvõimalustest, koostööprojekt Reet Ausiga. Avatud 6. juuni – 29. juuli.
Rändnäitus «Roheline LEADER», Eesti maaelu arenguka-

va 2014–2020 LEADER-meet-me projekte tutvustav rändnäitus, mis valmis Põllumajandusuuringute Keskuse maaelu-võrgustiku ja LEADER tegevus-gruppide koostööna. Avatud 1.–30. juuni.

ORJAKU KÜLAMAJA

Tea Martini graafika- ja ak-varellinäitus "Kodused lood". Avatud kuni 30. septembrini.

HIIUMAA MUUSEUMID

NÄITUSED PIKAS MAJAS

Piisinäitus "Lapsepõlves..."
 Näitus "Koer arhiivis. Koer muuseumis."
 Uus fotonäitus „Kõva kivi peh-

mus“ – Aado Algvere ehtekunst
 Avatud 14. juunini 2022.

KASSARI MUUSEUMIMAJA

Näitus „Elu saarel. Tuli, vesi, õhk, maa“
Kappide avahoidla VEEBINÄITUSED "Vaimne pärand Hiiumaa toodetes" ja "Nähtamatu juubilar – Kärddla kalevivabrik 190" lehel muuseum.hiiumaa.ee

MUUSEUMIMAJAD ON AVATUD

JÄRGISELT:

Pikk Maja ja Kassari muuseumimaja avatud IGA PÄEV 10–18
ALATES 01.06.2022 on avatud:
 Mihkli talumuuseum E-P

10–18
 R. Tobiase majamuuseum T-L 10–18
 Muuseumide lahtiolekuaegadel on avatud ka muuseumipoed ja Pikas Majas laste mängutuba. Lisainfo: +372 463 2091 või info@hiiumaamuuseum.ee

TUULETORN

Ekspositsioon ning kohvik RUUDI on suvel avatud igapäevaselt 11–21.
 Ronimisseinal on veel lühendatud kellaajad kuni 01.06.2022: T-R 17–21, L-P 12–18. Lisainfo ja ronimisseina broneeringud: tuuletorn.ee
 Galeris Kristiina Gilts Steinhardt fotonäitus „Unerännud“.

Näitus on graafikalaadne fotokollaaž, kus põimuvad Hiiumaa vaated Nõmme, Stockholmi ja mõne muu urbaanse miljöö vaadetele. Lisainfo <https://fb.me/e/2soJ5CdZe>. Avamine ja vestlusõhtu 28. mail kl 16. NB! Otsime Tuuletorni meeskonda suveks särasilmseid ja rõõmasameelseid KÜLAS-TUSJUHTE! <https://www.facebook.com/tuuletorn/photos/a.185167222943447/539624354164397/>

SÕRU MUUSEUM

Juunis avatakse näitus "Alari lugu". Avamis- ja lisainfo tuleb Sõru Muuseumi FB lehele, hiiumaa.ee ja Hiiu lehte.

JAANITULED

Kärddla osavallas Rannapaargu juures 24. juunil kl 19
Kõrgessaare osavallas Kõrgessaare mõisa pargis 22. juunil kl 21
Emmaste osavallas Sõrul 23. juunil kl 18

Pühalepa osavallas Sarve jaanituli 23. juunil
Käina osavallas Padarimäel 22. juunil kl 19, Kassari Kiigeplatsil 23. juunil kl 19

Hiiumaa Teataja, Hiiumaa valla väljaanne
 Toimetajad: Kärolyn Kivistik, Liina Siniveer, tel 5386 7606
 Kujundus ja küljendus: MK Meedia OÜ
 Trükkikoda: Printall
 Hiiumaa Teataja ilmub kuu viimasel reedel.
 Info ja teated järgmise kuu lehte on oodatud eelneva kuu 15. kuupäevaks info@hiiumaa.ee.